Bağımsızlık, Demokrasi, Sosyalizm Yolunda

Günlük Siyasi Gazete

Gerçek

Sayı 110
18 EYLÜL 1979
500 Kuruş

Sandık Seçmen Listeleri Bugün Askıya Çıkarılıyor

İSİMLERİNİZİ KONTROL EDİN

● İtirazlar karara bağlandıktan sonra listeler 27 eylülde kesin şeklini alacak

Ankara, (a.a.) — 14 Ekim pazar günü yapılacak Cumhuriyet Senatosu üçte bir yenileme, Cumhuriyet Senatosu ve Milletvekili ara seçimlerin de oy kullanacak seçmenlere ilişkin sandık seçmen listeleri ve cetvelleri, bugün saat 08.00'den itibaren ilgili muhtarlıklarda askıya çıkarıldı.

Sandık seçmen listeleri, 24 eylül pazartesi günü askıdan indirilecek. Bu liste ve cetvellere, askıda kalacakları süre içinde, ilçe seçim kurulları'na başvurularak itiraz edilecek.

Seçmenler, sandık seçmen liste ve cetvellerine sadece kendileri için, parti örgütleri ise, tüm ilçe ile ilgili olarak itirazda bulunabilecekler.

Sandık seçmen listelerine yapılacak itirazlar, ilçe seçim kurulu başkanlıkları'nca en geç 25 eylül salı gününe kadar karara bağlanacak.

İtirazların karara bağlanmasından sonra, sandık seçmen listeleri 27 eylül'de kesin şeklini alacak, Kesinleşen sandık seçmen listesinde adı bulunmayan seçmenler, 14 Ekim seçimlerinde oy kullanamayacaklar.

Seçim Sonrası İçin Yeni Hükümet Formülleri Tartışılıyor

Partilerüstü Hükümet İçin Anti-Demokratik Gayretler Var

● SERMAYE ÇEVRELERİNİN ACİL TALEBİ: SİYASİ SORUMLULUĞU OLMAYAN PARTİLERÜSTÜ HÜKÜMET

● DEMİREL HÜKÜMET BUNALIMI YARATILMASINI VE ANAYASA DEĞİŞİKLİĞİ İÇİN PARTİLERÜSTÜ HÜKÜMET KURULMASINI İSTİYOR

14 Ekim seçimleri için siyasi partilerin kampanyaları sürerken, kamu oyunda politik dikkatlerin asıl yoğunlaştığı konuyu seçim sonuçlarından çok, seçim sonrasının muhtemel gelişmeleri oluşturuyor.

Gitgide derinleşen ekonomik bunalım sermaye çevrelerinin yeni yeni anti-demokratik girişimleri ve düzenlemeler istediği ve bu konuda yoğun çabaların harcandığı belirtiliyor.

Sermaye çevreleri ve ona bağlı güçlerinin tartıştıkları konular arasında seçimlerden sonra yeni bir hükümet alternatifinin yeraldığı belirtiliyor. Partilerüstü bir hükümet formülü aynı çevreler tarafından ısrarla istenen formüllerden birisi durumundadır. Diğer alternatifler yanında, bu alternatifin ağır bastığı ve bu amaçla seçimlerden sonra, bir hükümet krizinin başlatılması için çaba gösterildiği ifade edilmektedir.

Aynı çevrelerin yaptıkları hesap şöyle yorumlanmaktadır: seçimlerden sonra CHP hükümetinin düşmesi durumunda, ne CHP ne de MC ortaklığı Mecliste yeterli çoğunluğu sağlayabilme olanağına sahip değildir. Meclisteki bu iki blok arasında parlamenter transferi yapılsa bile, hükümetin düşürülmesi için 226'yı zor bulacak, yada yeni bir MC 226'yı bulsa dahi iktidar edemeyecektir.

Zaten AP'nin de 226'ya dayalı bir MC'nin başını çekmek niyetinde olmadığı belirtilmektedir.

İşte böyle bir hükümet grizi, sermayenin ve baskı güçlerinin özledikleri formülü denemeleri için olanak yaratacaktır. Önce «geçici» görünüm altında başlatılması istenen bu formülün, giderek kalıcılaştırılması sermayenin beklentileri arasındadır.

Bu tür konularda bir barometre sayılan ve böyle dönemlerde ön plana çıkma alışkanlığı olan Metin Toker son yazısında bu eğilime tercüman oluyor. Toker Hürriyet'te yayınlanan yazıda, 14 Ekim sonrasında bir hükümet krizinin doğacağını söyleyerek söyle diyor:

«Hükümetsizlikten, daha doğrusu hükümetsiz geçirilecek bir devreden fazla çekinmek gereksizdir. Bir defa kriz boyunca «günlük işleri yürüten» bir hükümet daima bulunacaktır. Sıkıyönetim sürecektir. Silahlı kuvvetler görev başında olacaklardır. Asıl öyle hükümetsizlikler vardır ki, hükümetli olmaktan iyidir. Geçici Irmak, Talu hükümetleri, «bitli yorgan» MC'lerden de, Ecevit'in bugünkü derleme hükümetinden de hayırsız ve yararsız olmamıştır... İstikrarsızlığın, yönetme gücünden mahrum hükümetlerin sürmesidir ki Türkiye'yi uçurumun ta dibine itecektir. onun kurtarılmasını güçleştire-

Devamı 5. sayfada

Partilerüstü hükümet tezgâhının ardındakiler

DEMİREL'İN İTİRAFI

Tarafsız Bir Devlet Başkanı Aramıyoruz

● DEMİREL BU SEÇİMLERDE MECLİSİ AÇACAK SAYIYI BULACAKLARINI IDDİA ETTI.

AP Genel Başkanı Süleyman Demirel Konya'daki dört günlük seçim gezisine ilişkin gözlemini açıklayarak «Bu seçimler bize Meclisi açacak sayıyı verecektir» dedi. Amaçlarının 5 milletvekili, 32 senatör ve yüzde 45 oy almak olduğunu belirten Demirel, Cumhurbaşkanlığı seçimi konusunda kendisine yöneltilen bir soruya şu cevabı verdi: «Tarafsız bir devlet başkanı aramıyoruz.»

Demirel, AP'nin seçim otobüsünde yaptığı konuşmada özetle şöyle dedi:

«Türkiye uzun senelerden beri görmediğimiz bir şekilde seçim havasına girmiş. Millet 14 Ekim günü bu hükümetle hesaplaşacaktır. Vatandaşa kansız dumansız bir seçim yapılması gerektiğini söyledim. Sandığın ve oyun namus gibi korunması hususunda telkinde bulundum.»

Çeşitli soruları da cevaplandıran Demirel, «Beş milletvekilini kazandıkları takdirde nasıl iktidar değişikliği olacağı» sorusuna şu karşılığı verdi: «Beş milletvekiliği alırsak, meclis başkanı ile birlikte meclisi açacak sayıyı iki geçeriz. Bu sayı, hükümeti kökünden söküp atacak sayı olacaktır.»

«Hükümeti kökünden söküp atacak sayıyı» bulma çabasından umutlu görünen Demirel, hükümet için «öyle bir giderler ki, hem de apar topar» diyerek Cumhurbaşkanlığı seçimi konusunda şunları söyledi:

«Cumhurbaşkanlığının tarafsızlığı demek, suya sabuna karışmayan biri demek değildir. Cumhurbaşkanı taraf olacaktır. Tarafsız bir devlet başkanı aramıyoruz. Devletin, ülke bütünlüğünün, millet bütünlüğünün tarafında devlet başkanı arıyoruz.»

Cumhurbaşkanı seçimi konusunda niyetlerini açığa vuran AP Genel başkanı, oyların yüzde 45'ini aldıkları takdirde parlamento dengelerinin de tamamen değişeceğini söyledi.

Aday Listeleri Kesinleşti

● Seçimlere katılacak siyasi partilerin radyo-televizyon konuşmaları için 23 eylülde kur'a çekilecek.

● Radyo - Televizyonda propaganda 2 ekim'de başlıyor

Yazısı 5. sayfada

Batur Anayasada Değişiklik İsteğini Tekrarlıyor

● «Hükümetleri Güçlendirmek için Bazı Anayasa Değişikliklerine İhtiyaç Olabilir»

● Başbakan Ecevit, Demirel'in Amacının Hükümet Kurmak Değil, Hükümet Bunalımı Çıkartmak Olduğunu Söyledi

Eski Hava Kuvvetleri Komutanı ve CHP Senetörü Muhsin Batur, ANKA muhabirinin hükümet bunalımı ve anayasa değişikliği konusundaki sorularını cevaplandırırken, «bazı anayasa değişikliklerine ihtiyaç olabilir» demiştir.

Hatırlanacağı üzere CHP Senatörü Batur, bir süre önce de anayasada değişiklik yapılması konusunda öneride bulunmuştu. Son günlerde yeniden yoğunlaşmış bulunan anayasa değişiklikiği tartışmaları nedeniyle ANKA muhabiri, Batur'a hükümet bunalımı ve anayasa değişikliği konusunda soru yöneltti. «Seçimlerden sonra meydana gelebilecek bir hükümet bunalımının devlet bunalımı doğuracağını sanmıyorum» diyen Batur, «seçimlerden sonra meclisler içinde her çarenin bulunabileceğini» öne sürdü. 12 Mart muhtırasında da imzası bulunan Batur, anayasa değişikliği üzerine görüşlerini şöyle belirtti: «Devlet bunalımı doğmaması gerekçesiyle anayasa değişikliğine gerek yok. Ama hükümetleri güçlendirmek ve meclisleri çalışır hale getirmek için bazı anayasa değişikliklerine ihtiyaç olabilir. Ancak meclislerin çalışmasının sağlanması içtüzük değişiklikleriyle de sağlanabilir.»

Öte yandan Anayasada değişiklik yapılması konusundaki tartışmalar yoğunlaşırken, başbakan Bülent Ecevit'in tam bir açıklıkla konuşmaktan kaçındığı gözlendi.

Ecevit, Rize'de yaptığı konuşmada, «aman komünizm geliyor diye anayasayı değiştirelim, yada faşizm geliyor diye demokrasiden vazgeçelim demek olmaz» dedi. Bununla birlikte, Ecevit anayasada değişiklik yapmanın gerekli olup olmadığı konusunda görüş belirtmedi.

Konuşması sırasında, Süleyman Demirel'in Konya konuşmasına da değinen Ecevit, Demirel'in amacının hükümet kurmak değil, hükümet bunalımı çıkartmak olduğunu söyledi.

Başbakan Ecevit, Artvin gezisi sırasında yaptığı konuşmada ise «bunalımların gerçek sorumlusu çağdışı kalmış ekonomik düzeni sürdürmeye uğraşanlardır» dedi. Buradaki konuşması sırasında, yurttaşları oy kullanmaktan caydırmaya çalışmanın faşizmin oyununa alet olmak anlamına geldiğini söyleyen Ecevit, «kalkınmanın köyden başlayacağını, CHP'nin verdiği sözü tutacağını» öne sürdü.

PORTO RİKO'NUN BAĞIMSIZLIĞI İÇİN SAVAŞAN

Lolita Lebron ve Arkadaşları Serbest Bırakıldı

Porto Riko'nun bağımsızlığı için mücadele veren ve 1950'lerden beri ABD cezaevlerinde siyasi mahkum olarak tutulan Lolita Lebron ile arkadaşları serbest bırakıldı.

Porto Riko'nun bağımsızlığı için ABD emperyalizmine karşı mücadele etmekte olan Porto Riko'lu yurtseverlerden Oscar Collazo 1950'de, Lolita Lebron, Rafael Cancel Miranda, Irving Flores Rodriguez ve Andres Figueroa Cordero 1954'de tutuklanmışlardı. O yıllarda başta Sovyetler Birliği olmak üzere sosyalist ülkelere karşı bir «soğuk savaş» kampanyası açmış olan ABD emperyalizmi, Porto Riko'ya özgürlük vermemekte direniyor ve bu amaç uğrunda mücadele eden Porto Riko'lu yurtseverlere de zulüm uyguluyordu.

ABD zindanlarında yirmi yıldan fazla bir süredir hapis yatmakta olan Porto Riko'lu siyasi mahkumların serbest bırakılması amacıyla bugüne kadar pek çok uluslararası dayanışma eylemi yapılmış, Küba Devlet Başkanı Fidel Kastro bu konuda özel olarak girişimlerde bulunmuştu.

Gerçek Durum

Demokratik Görevlerin Bütünselliği

Gizli-açık karanlık mihrakların, kendi faşist dikta hesaplarında çokyönlü tertipler güttükleri bilinen bir olgu. Emperyalizmin güdümündeki faşizm ve siyasal gericilik, izlediği taktiklerde faşist milliyetçi harekete özel bir yer veriyorlar. Ülkücü komandoları sivil vurucu güç olarak kullanırken, bütünsel hesaplarının diğer gereklerini de yerine getirmekten geri durmuyorlar.

Bugün halkımızın en ivedi istemi MHP ve onun bütün yan kuruluşlarının kapatılmasıdır. MHP'nin kapatılması sadece kitlelerin isteği değil, aynı zamanda yasaların da bir gereğidir. Başka bir deyişle, bu talebi öne sürmek için, siyasal eğilim bakımından sosyalist ya da ilerici olmak bile gerekmez. Demokrat olan, hatta liberal olan her kuruluş ve kişi, gayet iyi bilir ki, faşist milliyetçi hareket sadece insanlık düşmanı değil, aynı zamanda Türkiye yasalarına göre de kanun dışıdır.

Faşist milliyetçi hareketin ülkemizde, halk ve demokrasi güçlerine karşı egemenler tarafından sivil bir koçbaşı olarak kullanılması, kuşkusuz ki, anti-faşist mücadelemizde mızrağın sivri ucunu MHP'ye ve yandaşlarına çevirmemizi gerektirmektedir. Anti-faşist hareketimizin birinci boy hedefinin milliyetçi hareket olduğu su götürmeez bir gerçekliktir.

Ama bu gerçeklik, bizi hiçbir zaman faşizme karşı topyekûn mücadele görevlerinden alıkoymamalıdır. Uluslararası gericiliğin ve Türk faşist hareketinin yönlendiricisi olan Amerikan emperyalizmi ve onun kanlı casusuluk örgütü, bir yandan faşist

Devamı 5. sayfada

DİSK: Baskı İçin Yeni Yasa Tasarıları Hazırlanıyor

Disk Genel Sekreteri Işıklar, 16 eylül DGM direnişinin 3. yıldönümü nedeni ile verdiği demeçte baskı için yeni yasa tasarıları hazırlandığını öne sürdü.

İstanbul (a.a.) — DİSK Genel Sekreteri Fehmi Işıklar, 16 Eylül DGM direnişinin 3. yıldönümü nedeni ile verdiği yazılı demeçte, «Türkiye işçi sınıfı ve tüm demokrasi güçleri, DGM'lerin yerine hazırlanan yeni baskı tasarıları ile karşı karşıya gelmiş bulunmaktadır» dedi.

16 Eylül DGM direnişi ile bağımsızlık ve sosyalizm güçlerinin hak ve özgürlüklere sahip çıkışındaki kararlılığını kanıtladığını belirten Işıklar şöyle konuştu: «IMF'in ekonomik politikaların uygulanmaya konma çalışmaları, hazırlanan ve önümüzdeki parlamento çalışma döneminde gündemine alınması beklenen yeni baskı tasarıları ile desteklenmek istenmektedir. Bu yasa tasarıları işçi sınıfımızın ve tüm emekçi halkımızın sömürü ve baskıya yönelik mücadelesini engellemeye yöneliktir. Hangi isim ve gerekçe altında olursa olsun, susturmaya ve sonuç olarak da kapitalist sınıfın sömürüsünü artırmaya yönəliktir. İşçi sınıfımız ve emekçi halkımız, uzun ve kararlı mücadelelerle elde ettiği hak ve özgürlüklerden vaz geçmeyəcektir.

KİM KİME?

Ali Topuz, «Senatör çıkarmıyacak oylar MC partilerine gidecektir» dedi. Topuz, sosyalist partilere verilecek oyları kastediyor. Biliyorsunuz, CHP Hakkari Milletvekili A. Zeydan kendi ilinde AP'yi destekliyecek. Bunun için CHP merkezinin de onayını almış.

Geçenler de Topuz, «Zeydan'la birbirimize danışmadan iş yapmayız», dediğine göre, şimdi anlaşılıyor mu, kimin oylarının MC partilerine gideceği?

gedik taşı

BİTLİS TÖB-DER YÖNETİCİLERİ SÜRGÜN EDİLDİ

CHP hükümetinin öteden beri öğretmenlerden yana görünüyor olmasına rağmen, öğretmen kıyımı MC hükümetlerinden sonra da sürmektedir.

Bitlis TÖB-DER şube yöneticileri, geçtiğimiz günlerde Milli Eğitim Bakanlığının emriyle görev yerlerinden alınarak değişik illere sürülmüşlerdir.

Bitlis muhabirimizin bil-

(Devamı 5. sayfada)

Lübnan'lı Kadınlar Ülkenin Güneyinde İsrail'in Giriştiği Saldırıları Protesto Ettiler

Lübnan'ın batı bölgesinde yaşayan kadınlar, ülkenin güneyinde İsrail'in giriştiği kanlı saldırıları protesto amacıyla büyük bir gösteri düzenlemişlerdir. İsrail'in uzunca bir süredir sürdürdüğü saldırılara bir an önce son verilmesini isteyen Lübnan'lı kadınlar Başbakan Selim Elhoss'a bir telgraf çekerek güneydeki güç koşulların derhal önlenmesi isteklerini tekrarlamışlardır. Ayrıca Lübnan'lı kadınlar diğer Arap ülkelerine de çağrıda bulunarak, İsrail'in ülkenin güneyine yaptığı kanlı saldırılara karşı çıkmanın ulusal bir sorumluluk olduğunu belirtmişlerdir.

Bilindiği gibi emperyalizm desteğindeki siyonistler ülke içindeki gericilerle işbirliği içerisinde, Orta-Doğu'daki havayı daha da gerginleştirmek ve emperyalizmin Arap halklarının yükselen mücadelesi karşısında giderek kırılan nüfuzunu korumak üzere yeni saldırılarını ve bu arada Lübnan'ı bölme çabalarını sürdürüyorlar.

İsrail'in giriştiği saldırılar sonucu binlerce insan yerini yurdunu terke zorlanıyor.

ANKARA'DA İKİ KİŞİ YARALANDI

Ankara'da Cumartesi gecesi saat 21.30 sıralarında Dışkapı'daki SSK Ankara Hastanesi önünde, Akşam Ticaret Lisesi öğrencisi Mustafa Ünlü yaralı olarak bulundu. Ünlü, hastanede verdiği ifadesinde, evine dönerken 15-20 kişilik bir faşist grubun saldırısına uğradığını ve bıçaklandığını belirtti.

TİP üyesi Lütfi İnal ise, pazar günü 03.30 sıralarında plâkası saptanamıyan bir otomobilden açılan ateş sonucunda kol ve bacaklarından yaralandı.

ADAPAZARI'NDA BİR BAŞKOMİSERİN ÖZEL OTOSU YAKILDI

Pazar günü sabaha karşı, Sakarya Emniyet Müdürlüğünde görevli başkomiser Semi Durmuşoğlu'nun özel otosu yakıldı. Emniyet yetkililerinin verdiği bilgiye göre, arabayı kundaklayarak yakan kimliği belirsiz kişiler, başkomiser tarafından bir süre izlendiyse de yakalanamadı.

ARDEŞEN'DE İLERİCİ GENÇLER GÖSTERİ YAPTI

Rize'nin Ardeşen ilçesinde Pazar günü ilerici gençler bir gösteri yürüyüşü düzenlediler. MHP'yi protesto eden gençlerin gösterisi, polis ve jandarmalar duvarlardaki sloganları silerken de sürdü.

Çocuk Yılının Ardından Demokrasi Güçlerinin Kazanımları Kalmalıdır

Gülgün Tezgider

1979 Uluslarası Çocuk Yılı'nın son aylarındayız. Birleşmiş Milletler Örgütü'nün 1979'u Çocuk Yılı ilan etmesindeki amaç, hiç kuşkusuz, çocukların yüzyüze olduğu —barış, demokrasi, sosyalizm güçlerinin yıllardır mücadele ettiği— sorunların teşhir edildiği bir yakınma yılı ya da bu sorunların çözümü doğrultusundaki çabayı bir yıllık süreyle sınırlamak değil; dikkatleri çocukların karşı karşıya olduğu ağır sorunlar ve bunların çözümü yolunda çaba sarfetmek üzerinde yoğunlaştırmaktır.

Bu açıdan bakıldığında, Çocuk Yılı'nın çocukların "çocuk olmaktan" kaynaklanmayan, doğrudan doğruya sınıflı toplumun, onların korumasız, tamamen büyüklere —kendini yetiştirenlerin toplumsal konumlarına— bağlı varlığı üzerinde kendisini daha da acımasızca gösteren sonuçları olan sorunları, onların kaynağı olan sömürüyü gözler önüne sermek; diğer yandan onların daha iyi yaşamalarını sağlayacak güncel, acil talepleri kararlılıkla savunarak bunları somut kazanımlara dönüştürmek yolunda barış, demokrasi, sosyalizm güçlerinin değerlendirmesi gereken önemli bir propaganda fırsatı olduğu açıktır.

Öte yandan egemen güçlerin bu durum karşısında eli kolu bağlı kalmayacağı daha başından bellidir. Nitekim egemen güçler bir yandan Çocuk Yılı'nın sömürüyü teşhir eden bir propaganda aracı yapılmasını önlemek, diğer yandan sağlıklı büyüme ve yaşama koşullarından mahrum ettikleri çocuklara ilişkin diğer konular gibi, Çocuk Yılı'nı da, özellikle ana-baba olmanın getirdiği duyarlığı, çocuk sevgisini kendi amaçları doğrultusunda alabildiğine istismar ederek, bundan bir kazanç kapısı sağlamak üzere harekete geçmişlerdir.

Basın-yayın organlarında çocuklar üzerine yayınlar artarken, bu yayınlarda işlenen sahte «barış, dostluk, kardeşlik» çağrıları yoğunlaşmış, çocukların içinde bulundukları kötü koşullardan sorumlu «çocuk sevmeyen kötü kişiler» aldatmacaları sürdürülmüştür. Çocukların karşı karşıya olduğu sorunların temel nedeni sömürü gizlenerek kaderci, bireyci açıklamalar tekrarlanmıştır. Çocuk Yılı dolayısıyla çocuk sevgisi edebiyatı da alabildiğine yaygınlaştırılmıştır. Herkesin çocuk sever göründüğü koşullarda, egemen güçler çocuk sevgisi şampiyonu kesilmişlerdir.

Çocuk Yılı, gereksiz tüketimi körükleme kampanyasına malzeme edilmek istenmiştir. Çocuk Yılı sözü ve amblemi seyahat şirketlerinden banka reklamlarına ev eşyalarından yiyeceğe kadar ilgili ilgisiz herşeyde görülmeye başlanmıştır.

Tüm bunlarla, Çocuk Yılı'nın kapsamı adıyla sınırlı tutulmaya çalışılırken, ticareti de en verimkâr şekilde sürdürülmek istenmiştir.

Egemen güçlerin bu çabalarından başka, Çocuk Yılı'na sahip çıkmak üzere birtakım girişimler olmuştur. Çocuk Yılı dolayısıyla, Birleşmiş Milletler Örgütü'nün bu yılla ilgili faaliyetlerini ülke için de geliştirmek üzere birtakım örgütlenmeler oluşturulmuştur. Ne var ki iyi niyetli ancak «sınıflarüstü» bir yaklaşım içindeki bu örgütlenmeler sonuçta çocuk sorunlarına katkı ve çözüm getirmekten kaçınılmaz olarak uzak kalmışlardır.

Bunlara karşılık çocuk sevgisine gerçek ve en derin anlamlı şekliyle sahip çıkabilecek olan barış, demokrasi, sosyalizm güçlerinin ise yukarıda sözünü ettiğimiz şekilde sömürüyü teşhir etmek ve çocukların daha iyi yaşama koşulları doğrultusundaki talepleri somut kazanımlara dönüştürmek yolunda attıkları adımlar ise ne yazık ki yeterli ve etkili olamamıştır. Bunda en temel etken, hiç kuşkusuz demokrasi güçlerinin birlikteliğinin sağlanarak ileri bir adım olan Çocuk Yılı'na ve çocuk taleplerine sahip çıkmalarının sağlanamamış olmasıdır. Yıl boyunca değişik ilerici, demokratik örgütler yayınları, düzenledikleri toplantılar vb. şekilde Çocuk Yılı'na ilişkin görüşlerini açıklamışlar, duyurular yapmışlardır. Ne ki tüm bunlar her birinin sınırlı sayıdaki okurunu, izleyicisini aşamamıştır. Kısaca çocukların daha iyi yaşama koşulları doğrultusundaki talepler için seferber edilebilecek potansiyel yönlendirilememiş, yapılanlar bir iki sözün, birkaç duyurunun ötesine gitmemiştir.

Oysa sınıf mücadelesinin ve buna bağlı olarak demokrasi mücadelesinin giderek keskinleştiği günümüzde, çocukların kıyımının baş sorumlusunun sömürü ve çocukların gerçek güvencesinin sosyalizm olduğu geniş kitlelerde yaygınlaştırılabilir. Bunun yanısıra, tüm bu sorunların temelinde yatanın kapitalizm olduğunu gözden kaçırmayarak, doğum öncesi ve sonrası çocuğun beslenme, eğitim gibi ihtiyaçlarının toplumsal sorumluluk çerçevesinde değerlendirilerek gerekli toplumsal düzenlemenin yapılması, analığın korunması ve çalışma koşulları ile bağdaştırılması, çocukların okul öncesi ve okul çağında bakım eğitim kurumlarına kavuşturularak, bu kurumlardan hiç bir farklılık gözetilmeksizin tümünün yararlanması, bakım-eğitim merkezlerinin çocuğun gelişimine uygun eğitim ilkelerine göre çalıştırılması, 16 yaşından küçüklerin çalıştırılmasının kesinlikle yasaklanması, suçlu çocuklar kavramının eğitime muhtaç çocuklar olarak algılanarak bunların eğitimleri ve toplumsal hayata kazanılmaları için gerekli kurumların oluşturulması vb. başta olmak üzere çocuklara ilişkin taleplerin gerçekleştirilmesi doğrultusunda demokrasi güçlerince ortak, kararlı ve güçlü bir mücadele yürütülebilir. Bu açıdan bakıldığında Çocuk Yılının getirdiği fırsattan demokrasi güçlerince ne denli verimli yararlanıldığı sorusunun cevabının olumlu olamayışı üzücüdür.

Çocuk Yılı'nın sona ermesine birkaç ay kalmıştır. Yeni yılla birlikte Çocuk Yılı'nın ardından demokrasi güçlerinin somut kazanımları kalmalıdır. Genel toplumsal taleplerin tamamlayıcısı olan çocuklara ilişkin taleplerin hayata geçirilmesi için demokrasi güçleri ortak ve güçlü bir çalışma yürütmelidirler. Egemen güçlerin kazasız, belasız atlatmaya çalıştığı, bir yandan da alabildiğine sömürdüğü Çocuk Yılı, demokrasi güçlerinin ortak mücadelesi ile çocukların daha iyi yaşama koşullarına kavuşturulması yolunda verilen mücadelenin ivme kazandığı, somut adımların atıldığı bir yıl olmalıdır. Çocukların baş düşmanlarının kendi çıkarlarını öne çıkarmak için her araca başvurduğu, çocukların yüzyüze olduğu sorunları can alıcı bağlantılarından, kaynağından soyutlayarak, anlamsızlaştırmaya çalıştığı ve çarpıtmalarını yoğunlaştırdığı Çocuk Yılı'nda, çocukların gerçek dostları, barış, demokrasi, sosyalizm güçlerini soruna yönelen kitlesel ilgiyi ve bu ilgiyi yönlendirecek araçları en verimli şekilde değerlendirmek görevi beklemektedir.

Tektaş Ağaoğlu — Bakış

Süleyman Bey Oy Cerrinde

Süleyman Bey mal bulmuş mağribi gibi koşuyor Halk Partisinin başarısızlığı üzerine. Kurtarıcı «Halk Adamı» pozunda meydan meydan geziyor, nutuk atıyor. Bu hükümete MC'ler yağmasından miras bıraktığı «enkaz» yirmi ayda halkın sırtına yıkıldıktan sonra, şimdi, «Bu hükümet gitsin, selamete kavuşalım!» diyor. Etin kilosu ikiyüz, zeytin 130, pirinç yetmiş lira. MC'ler talanı enkazını parababalarının yolu üzerinden kaldırıp halkın sırtına yıkma siyasetinin bahası!

Şimdi Süleyman Bey oy cerrine çıkmış, sermaye siyasetinin kitlelerin sırtına yıktığı ağırlıktan kendisine, partisine ve temsil ettiği halk düşmanı çıkarlara siyasi sermaye çıkarmaya çalışıyor. Millete ilân ediyor: Seçimden sonra baştaki hükümet devrilecek, o zaman herşey düzelecekmiş. Hayat ucuzlayacak, yokluklara son verilecekmiş. Terör duracakmış, «devlete itibarı» idae edilecekmiş.

Ne bahasına?

Onu da söylüyor açık açık: özgürlüklerin daha da kısılması bahasına!

Zaten Süleyman Beyin son on yıldır sorunlara «çare» diye bundan başka birşey, düşünebildiğini duyan varsa beri gelsin! Her seçim öncesinde, 1969'dan beri, millete daha az özgürlük vaadetmeyi adet edindi. Kitlelerin demokratik hak ve özgürlükler için mücadelesi yükseldikçe Süleyman Bey'in özgürlük düşmanlığı kabarıyor. «Hür demokratik parlamanter rejim» şampiyonluğunu kimselere bırakmıyor ama, «hür demokratik parlamanter rejim»in gereklerinin ve kurumlarının hayata geçirilmesine «şiddetle muarız» Erbakan'ın deyimiyle «önünde takla» attığı Batılı ülkelerdeki sömürü özgürlüğünün hiç eksiksiz bizde de hüküm sürmesi için elinden geleni geri komuyor. Ama o ülkelerde geçerli kimi burjuva demokratik temel özgürlüklerin Türkiye'de de geçerli olması gerektiğinden söz edildiğinde kan beynine sıçrıyor. Demokrasiden ve özgürlükten kendi günahı gibi korkuyor çünkü. Meşru hükümet başkanıyken anayasa dışı gayri meşru muhtıralarla yerinden edilmeyi sineye çekebiliyor. Ama emekçilerin ekonomik, dedokratik ve siyasi özgürlüklerine bugünkü anayasa çerçevesinde bile tahammülü yok. Onun için durmaksızın yine anayasa değişikliği istiyor.

Süleyman Bey gibi bir siyaset adamının siyasi özgürlükler konusundaki bu tavrı, Türkiye'de siyasi egemen çevrelerin aczlerinin ve çaresizliklerinin ifadesidir. Demokrasi ve özgürlükle bu memleket yönetilemez diyenler, memleketi kitlelerin gerçek çıkarlarına ne denli ters doğrultuda yönettiklerini bu tavırlarıyla ikrar etmektedirler.

Siyaset adına memleketi emperyalizme peşkeş çekenlerin, bir avuç tekelci parababasının çıkarlarına hizmet edenlerin «hür demokratik parlamanter rejim» dedikleri sömürü ve tahakküm özgürlüğü, elbetteki sömürülen ve ezilen emekçi kitlelerin demokrasi ve özgürlük talepleriyle bağdaşamaz. Her defasında olduğu gibi bu seçim öncesinde de milletin karşısına daha az demokrasi, daha az özgürlük vaadleriyle çıkan Süleyman Demirel bu çelişkinin canlı timsalidir.

MİLLİYETÇİLİĞİN VARDIĞI ŞOVENİZM BOYUTLARI

Refik EVREN

Siyasal gericiliğin en önemli bileşenlerinden birisi, hiç kuşkusuz şovenizmdir. Bütün sömürücü sınıflı toplumlarda varolan şovenizm silahı, özellikle gericiliğin güçlü olduğu, demokratik geleneklerin zayıf kaldığı ülkelerde kendisini toplum hayatının her alanında ve yoğun bir şekilde hissettirir. Gene şovenist gericilik çokuluslu ülkelerde egemen milliyetçiliğin başlıca kaşı-devrimci silâhlarından birisidir. Aynı şekilde, gerici egemen sınıfları biribiriyle çıkar çelişkisi içinde olan iki devlet arasındaki sürtüşmelerde, her iki ulusun burjuvazisinin de kendi ülkeleri içinde, diğer ulusa karşı yoğun bir düsmanlığı körüklemeleri şovenizmin günümüzdeki yaygın biçimlerinden bir başkasıdır.

Şasmaz bir doğrudur ki, gericiliğin azdırıldığı her dönemde, istisnasız olarak şovenizm de onunla birlikte atbaşı körüklenir ve tırmandırılır.

Bu genel tesbitler ne yazık ki, Türkiye'de siyasal ve kültürel alanda, eğitim ve yayın hayatında en çarpıcı örnekleriyle kendisini göstermektedir. Burjuvazinin sosyalizme karşı düşmanlığının bir parçası olan Sovyet aleyhtarlığının yanısıra, öteden beri Kürt, Rum ve Ermeni düşmanlığı koyu bir şovenizm halinde sistemlice körüklenmektedir, kışkırtılmaktadır. Gerici egemen güçlerin temel politikaları arasına giren bu şovenist tutum, politika ve propagandalar, ırk, dil, din, mezhep, ulus ve ulusal kültürler arasındaki farklılıklara saygı göstermek gibi asgari demokratik kuralın sürekli çiğnenmesinde somutlanmaktadır. Bu konuda eşitlik güdülmemesi, Türkiye'nin altına imza koyduğu İnsan Hakları Evrensel Bildirgesine, Roma sözleşmesine ve Helsinki Belgesine aykırıdır. Bu aykırılık, insan haklarına ve demokrasiye karşıdır. Farklı ulusal, kültürel ve dinsel öğeleri taşıyan emekçilerin arasındaki kardeşlik bağlarının şovenist propaganda ve kışkırtmalarla zayıflatılmasıdır.

Sözkonusu farklı öğeleri —farklı ulusal, kültürel ve dinsel özellikleri— taşıyanlara karşı, sırf bu farklılıklarından dolayı, özel bir düşmanlık havası yaratılmaktadır. Böylelikle egemen milliyetçiliğin şovenizmi, emekçilerin dayanışmasını zayıflatmak, kardeşlik ve güven duygularını baltalamak gibi anti-demokratik ve insanlık dışı emellere yöneliktir.

Bütün bu nedenlerden dolayı, şovenizme karşı mücadele, hem emekçilerin kardeşlik bağlarını güçlendirmek açısından, hem de toplumu demokratikleştirmek ve siyasal gericiliği geriletmek bakımından büyük önem taşımaktadır.

Şovenizmin resmi bir politika olduğu günümüzde devletin yayın araçları da, bu politikanın yansıtıcıları arasındadır. Bu konuda sayısız ve acı örnekleri her gün yaşıyoruz. Bunlardan bizce hayli çarpıcı olan en son iki örneği burada anmadan geçemeyeceğiz.

Bunlardan birisi TRT'deki İran'la ilgili haberlere değgin İran'da hükümet kuvvetleri ile Kürt ulusal topluluğu arasında süren çatışmalar, bültenlerinde «bir etnik grup» ya da «ayırımcı güçler» gibi soyut adlandırılmalarla verilmiştir. Gene aynı haberlerde, İran Kürdistanı Demokrat Partisi'nin adından söz edilmemiş, sadece «etnik grubun partisi» ya da «ayırımcı güçlerin partisi» gibilerinden deyimlendirmeler yapılmıştır. Oysa tüm dünya ajansları (ve ne ilginçtir ki, bizzat İran resmi haber ajansları) olayların geçtiği yöreyi «İran Kürdistanı» diye adlandırmışlar, hükümet kuvvetleriyle çarpışan ulusal topluluğun da Kürtler olduğunu söylemişlerdir. Gene Türkiye'deki tüm günlük gazetelerde de bu terimlerin kullanılmasından kaçınılmamıştır. Ama TRT bu sözcüklerden özel bir özenle kaçınmıştır. Kendilerini İran hükümetine bile kabul ettiren olgular ve güçler, ne yazık ki, Türkiye'nin Radyo Televizyon kurumunda «meşruiyet» kazanmış ve TRT'-

Devamı 5. sayfada

SOSYALİST ÜLKELERDEN

Bulgaristan Gençliği 9 Eylül'ü Yaratanların İzinde

Bulgaristan gençleri sosyalist toplumu kurma yolunda gönüllü olarak çalışıyorlar, yaz tatillerinde çeşitli alanlarda üretime, ya da halk hizmetlerine katılıyorlar. 9 Eylül 1944 de faşizmi ezerek yepyeni bir toplum düzeni kuranların izinden yürüyerek yurtlarının daha da gelişmesine yardımcı oluyorlar.

Tüm Tiyatro Sanatçıları Birliği: «Sanat ve Düşün Hayatı Anti-Demokratik Baskıların Hedefi Oldu»

«Sanat yaşamının demokratikleştirilmesinin yöneticilerden lütuf bekleyerek değil, ancak demokratik savaşımla sağlanabileceği bilinciyle, anti-demokratik uygulamalara karşı eylemlerimizi birleştireceğimizi kamuoyuna kararlılıkla duyuruyoruz.»

İstanbul, (a.a.) — Çeşitli sanat kuruluşlarının başkan ve temsilcileri pazar günü düzenledikleri basın toplantısında, ülkemizdeki sanat ve düşün yaşamının giderek yoğunlaşan anti-demokratik baskıların hedefi olduğunu iddia etti.

Çeşitli sanat kuruluşları adına bir açıklama yapan tüm tiyatro sanatçıları birliği başkanı Mehmet Akan, şunları söyledi:

« — Ülkemiz sanat ve düşün yaşamı giderek yoğunlaşan anti-demokratik baskıların hedefidir. 12 Mart ve MC dönemlerinin «balyozlarına karşı aydınlara, sanatçılara, demokratik güçlere umut vaad edenler bugün sansür ve yasa dışı yasaklamaların kimi zaman doğrudan sorumlusu, kimi zaman suskun destekleyicisi, demokratik düzenin yüz karası sansür kaldırılacak denirken, daha da ağırlaştırılarak ülkemiz sinema sanatının üzerine çöktürüldü. İlerici içerikli filmler yasaklandı. Sürdürülebilen ender gösterilerden Antalya Şenliği ilk kez bu yıl yapılamadı. Sanata yönelik baskılar karşısında, en üst devlet yetkilileri yasaklanan filmleri bizzat görerek ya da durdurulan oyunları bizzat okumaya girişerek kamuoyunu yatıştırmayı umarken, sansür ve baskıya doğrudan sahip çıkmaktadır. Sanat emekçileri ise ne böylesi uygulamaları hoş görebilir artık, ne de ancak kapıkullarına yaraşan bu korkak suskunluğu paylaşabilir.

Tüm tiyatro sanatçıları birliği başkanı Akan, «Sanat yaşamının demokratikleşmesinin yöneticilerden lütuf bekleyerek değil, ancak demokratik savaşımla sağlanabileceği bilinciyle, anti-demokratik uygulamalara karşı eylemlerimizi birleştireceğimizi kamuoyuna kararlılıkla duyuruyoruz,» dedi.

10. Dünya Madencilik Kongresi Başladı

MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI'NIN AÇIKLAMASI

10. DÜNYA MADENCLİK KONGRESİ GERİ KALMIŞ ÜLKELERİN DOĞAL ZENGİNLİKLERİ ÜZERİNDEKİ EMPERYALİST YAĞMAYA KARŞI MÜCADELE PLATFORMU OLMALIDIR.

İstanbul, (a.a.) — Dün Atatürk Kültür Merkezinde çalışmalarına başlayan 10. Dünya Madencilik Kongresinde «İnsanlık hizmetinde mineral hammaddeleri ve madencilik» konusunun işleneceğini bildiren organizasyon komites Başkanı Erol İmre, kongreye 46 ülkeden 1261 yerli ve yabancı bilim adamı ve uzmanın katıldığını kaydetti.

Uluslararası maden makinaları sergisinin Brintex Exhibitino Firması tarafından 4 milyon liraya organize edildiğini de açıklayan Erol İmre, sergiye 15 ülkeden 152 firmanın katıldığını belirterek sergide günde bir milyon lira karşılığında döviz bozdurulduğunu ve 10 milyon lira harcandığını söyledi.

İmre, ayrıca kongre sonrasında 22 Ekim - 1 Ekim tarihleri arasında Ege, boraks, kromit ve enerji hammaddeler turu 22-25 Eylül tarihleri arasında küçük maden işletmeleri turu düzenleneceğini de bildirdi.

Türkiye'nin maden dışsatımının 125 milyon dolar olduğunu, DSİ'nin Libya'da su sondaj çalışmaları yaptığını, MTA'nın ortadoğu'ya açılmaya çalıştığını belirten kongre organizasyon komitesi yetkilileri, sergide Türkiye'den maden dışsatımı ile ilgili bağlantılar yapılmasının beklendiğini söylediler.

Bu arada 10. Dünya Madencilik Kongresi'nin toplanması dolayısıyla bir açıklama yapan Maden Mühendisleri Odası, geri kalmış ülkelerin doğal zenginliklerinin emperyalistler tarafından yağmalandığını belirtti. Maden mühendisleri Odasınca yapılan açıklamada, Kongre'nin bu emperyalist yağmaya karşı bir mücadele platformu olması gerektiği bildirildi.

Okurlardan

Antalya Devlet Hastahanesi Emekçilerinin Sorunları

Bizler, Antalya Devlet Hastanesi'nde Tam Gün Yasasına göre çalışan sağlık emekçileriyiz. Bu yasadan önce, çalışma süremiz, 8'er saatlik üç vardiya olarak gerçekleşiyordu. Bunun yanısıra da 24 saatlik tatil günü ve bayram nöbetlerimiz oluyordu. Hemşirelerin, nöbetlerden sonra —cumatesi nöbetleri dışında— 24 saatlik izin hakları vardı. Oysa müstahdemlere bu hak da verilmiyordu. Üstelik müstahdemler daha sık nöbet tutuyorlardı. Tam Gün Yasası uygulanmaya başlandığında, yasayı kabul eden doktor ve eczacılar ile hemşirelerin çalışma süresi 95 saate çıkartıldı. Ayrıca, «nöbet tazminatı» adı altında oldukça gülünç ve göstermelik para veriliyor diye, nöbet izinleri de kaldırıldı. Şimdi biz, 24 saatlik nöbetin ardından 9 saatlik normal mesai yapıyor, yani 33 saat biteviye çalışıyoruz. Bu bizim sağlığımızı ve aile yaşantımızı alt üst ediyor. Adeta posamızı çıkarıyor.

Ayrıca hastanedeki müstahdemler bu yasanın kapsamı dışında tutuldular. Önceden yasa kapsamına alınmayan hastabakıcıların, yapılan yeni değişiklikler sonucu, ancak 30-40 kadarı yasa kapsamına alındı. Onların da geri kalanı yasa dışında bırakıldı. Tabii bu durum, sağlık hizmeti sürecinde yer alan bu arkadaşları mağdur etti. Sağlık emekçileri arasına bu şekilde yapay ayrıcalıklar sokulmuş oldu.

Ayrıca Yasa ile başlanan yeni uygulama hastalar ve halk için de ağır koşullar getirmiştir. Örneğin, hastanede her türlü ücret çok yüksek düzeye yükseltilmiştir. (Poliklinik, labaratuvar, röntgen, hasta yatırma, ameliyat v.s.). Buna ek olarak hastanede tek bir ilaç bulmak şöyle dursun, hasta her türlü gereksinmelerini kendisi karşılamak zorunda kalmaktadır.

Bizler sağlık emekçileri olarak, Tam Gün Yasası'nın halkımızın sağlık sorununa, bizim ekonomik ve özlük sorunlarımıza kesin çözüm getirmeyeceğinin bilincindeyiz. Fakat yine de tüm olumsuzluklarına karşın yasayı savunuyoruz. Bununla birlikte yasanın halkımıza ve bize getirdiği külfetlere, yasanın eksikliklerine karşı çıkıyoruz. Bunların bir an önce düzeltilmesini talep ediyoruz. Yasadaki sağlık emekçileri arasına ayrıcalıklar sokan hükümler düzeltilmeli. Tüm sağlık emekçileri (Müstahdem, memur, hastabakıcı dahil) yasa kapsamına alınmalı. Eşit işe eşit ücret ilkesi benimsenmelidir. Ayrıca bize insan olarak dinlenme ve izin hakkı tanınmalıdır. 33 saat çalışmak dile kolay hiçbir tatil günü evimizde, yuvamızda olamıyoruz. Sağlığımız ve yaşantımız alt üst olmuş durumda. Bizlerin makina değil, insan olduğumuz unutulmamalıdır.

Antalya Devlet Hastanesi Sağlık Emekçileri

Kimler Geçti Kütahya'dan

Kütahyalılar Recep Peker'leri denediler. Bir hayrını görmediler. 1946 da Adnan Menderes'i Meclis'e gönderdiler. Ne oldu? 1960-27 Mayısında Menderes yine Kütahya'da tutuklandığı zaman yanında kimse yoktu!

Sonra bir yığın ünlü daha gördü Kütahyalılar. Ama her seferinde hayalleri kırıldı. Süleymancılık tarikatının ünlü lideri fabrikatör Kemal Kaçar da bu ilden seçildi. Ama ne yaptı? O da kesesine doldurdu. Ya Osman Albayrak. Komando beslemekten başka fonksiyonu ne k? Bir de KARGILI. Onbeş yıl öncesinin çulsuzu. Bizlerden biri gibi. Ama bugün yollar, köprüler yaptırıyor. Camilere halılar veriyor. Sözde yardımsever. Bir de uçak kiralayıp Kütahya üzerinde dolaşmaz mı! Bu adam bu paraları nereden buldu? Yoksa CİA mı besliyor? Demirci'deki Halı fabrikalarını nereden aldı? Son model Mercedes arabaları nasıl kazandı? Bunları birgün Kütahyalılar mutlaka öğrenecekler.

Şimdilerde yine ünlüler geziyor, Kütahyada. Seçilmek için. Ama bu kez seçilseler bile, bir gün mutlaka seçilip seçilip halkı neden unuttuklarının hesanı verecekler.

Kütahya'dan bir emekçi

Amerikan Ekonomisinde Buhran Derinleşiyor

ENFLASYON HIZLA TIRMANIYOR. ALTIN FİYATLARI REKOR DÜZEYLERE TIRMANIRKEN DOLAR DÜŞÜYOR. BUHRAN ÖBÜR KAPİTALİST ÜLKELERE DE SIÇRIYOR.

ABD, Batı Avrupa ve Japonya gibi gelişmiş kapitalist ülkelerde, tıpkı ölüm ve vergiler gibi enflasyon da artık hayatın ayrılmaz bir parçası haline geldi. Gerek «zengin» gerekse «yoksul» kapitalist ülkelerde enflasyonun ortak payda haline geldiği gerçeğini bugün artık Batılı iktisatçılar da kabul ediyor.

ABD ekonomisinde 1979'da yeniden ortaya çıkan ve derinleşme eğilimi gösteren buhran belirtileri, Amerikan hükümet yetkililerini kara kara düşündürürken ekonomik politikalarını yeniden gözden geçirmeye zorluyor. Tutucu bir Amerikalı iktisatçı olan Herbest Stein'a göre 1974 75 buhranının yaralarını daha henüz sarmamış olan ABD ekonomisinin içine sürüklenmekte olduğu bu yeni buhran, «eski Kenyes'ci yöntemlerin artık iyice aşındığının kesin bir kanıtıdır.»

Batılı iktisatçılara göre Keynes'ci ekonomik politikalar 1929 «Büyük Buhran»ını altetmekte belki işe yaramıştı ama güncel «Büyük Enflasyon»u altetmekte beş para etmemektedir. Kapitalist ülkelerdeki hükümet ve ekonomi yetkilileri arasında yaygınlaşan eğilim, bugünkü enflasyon gerçeği ile ancak kemerlerin sıkılması, toplumsal tasarruf artırılması ve kamu harcamalarının kısılması gibi tedbirlere dayanan klasik yöntemlerle başa çıkılabileceğidir.

Kapitalist ülkelerde bu yılki ekonomik perspektifin karanlık ve bunalımlı olduğu ifade edilmektedir. Nitekim ABD ekonomisine ilişkin son göstergeler de bu görüşü doğrulamaktadır. Son gelen haberlere göre altın fiyatları tarihte eşi benzeri görülmemiş rekor düzeylere tırmanmış ve 350 dolara yaklaşmıştır. Ağustos ayında fiyat artışları da yıllık yüzde 15.4 oranına yükselmiştir. İşsizliğin ise

Devamı 5. sayfada

Vizon İthal Ediliyor!

● Ankara'da vizon yetiştirmek amacıyla yurtdışından ithal edilecek 500 adet vizon için 18 bin dolarlık döviz isteniyor.

Ankara'da vizon yetiştirmek ve derisinin işlenmesini sağlamak amacıyla bir yatırıma girişilmiştir. Bu amaçla yurtdışından 500 adet vizon ithal edilecektir. Sözkonusu vizon üretimi için 37 milyon liralık bir yatırıma girişen Orhan Bal adlı şahıs, vizonların ithali için 18 bin dolarlık döviz ihtiyacı olduğunu söylemiştir.

Bu projenin, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nca teşvik belgesine bağlandığı da gelen haberler arasında.

BİR BU EKSİKTİ!

«70 sente muhtaç memleket», «enkaz devraldık», «tünelin ucu», «döviz kıtlığı» sözleri edile dursun ve emekçiler yağ, gaz, odun-kömür, şeker yokluğundan varsınlar ne yapacaklarını şaşırsınlar... Anlaşılan, kendi açıklamalarına göre geçen yıl yüzde 100'ün üzerinde kâr yapanlar —gerçekte ne kadar para vurduklarını «Allah bilir»!— yurtdışı seyahatleri üç senede bire indirilince, «vizon modası»nı yakından takip edebilmenin yolunu böyle bulmuşlar! İyi de etmişler! Vizon üretimiyle birlikte «nurlu ufuklar»a doğru büyük bir adım atmış olduk! Türkiye'nin bu «büyük eksikliği»ni farkeden Bakanlık da hemen bir teşvik belgesi vermiş. Bakanım «parlak» girişimci isteği dövizi alırken de aynı kolaylığı görebilecek mi yetkililerden.

Bulgaristan İle Uzun Vadeli Ticaret Anlaşması Eylül Ayı Sonunda İmzalanıyor

Ticaret Bakanı Köprülüler, Bulgaristan'dan Kredili İlaç Alınması Konusunda Anlaşmaya Varıldığını Bildirdi.

Ankara (Özel) — Ticaret Bakanı Teoman Köprülüler, Bulgaristan ile uzun vadeli ticaret anlaşması imzalanması konusunda tarafların görüşbirliğine vardığını ve anlaşmanın eylül ayı sonunda imzalanacağını açıkladı.

Uluslararası Filibe Fuarı nedeniyle Bulgaristan Dış Ticaret Bakanı Hristo Hristov'un resmi konuğu olarak 6 Eylül'de Bulgaristan'a giden Köprülüler, Hristov ile yaptıkları görüşmelerin sonucunda iki ülke arasında yapılacak olan ticaret için mal listelerinin hazırlandığını söyledi.

Bulgaristan'dan alınacak mallar arasında en önemlilerinden birinin kredili ilâç alınması konusu olduğu açıklandı.

Bulgaristan'da bulunduğu süre içinde Kimya, Ulaştırma ve Makina İmalât Bakanları ile de görüşen Teoman Köprülüler, Bulgaristan'ın Türkiye'den sanayi ürünleri de dahil olmak üzere çok çeşitli konularda ithalât yapacaklarını bildirdiklerini söyledi.

EKONOMİK YORUM

Ekonomide Türkiye Nerede?

Arslan Başer KAFOĞLU

Ekonomimizin durumu bir çok kişiyi düşündürmekte. Acaba gelecek ne olacak? Acaba bir yeni devalüasyon mu var? Türkiye'nin durumu nerelerde, nasıl belirlenecek?

Bilindiği gibi bir ülkede üretim mekanizmasına kim egemen ise ülkenin durumu o sınıfın egemenlik derecesine ve üretim ilişkilerini düzenleyiş biçimine bağlıdır. Üretime egemen sınıfın egemen oluş derecesi ise, «tekrar üretim şeması» denen şemanın işleyişine, egemenliğine bağlıdır. Nedir «tekrar üretim şeması»? Bunun yanıtını ekonomi kitapları verir. Üretilen her mal ya hemen tüketilir (ekmek, yağ, et, giyecek vb.) ya da yıpranır (ev eşyası, büro eşyası, evler, fabrika ve işyeri binaları, makineler vb.) Ekonomik yaşam, tüketilenleri ve yıpranmaları yerine koyma zorunluğundadır. Bu çalışma ve sürecin adı «tekrar üretim şeması»dır. Ekonomik yaşamın sadece tükenen ve yıpranmaları yerine koymaları da yetmez. Yeni doğan ve yetişenlere gerekli mal ve hizmetleri de üretmelidir. Ayrıca nüfus hiç çoğalmasa bile insanların daha iyi yaşamaları için gerekli ek üretimi de yerine getirmelidir. Böylece «üretim şeması» yerini «genişletilmiş üretim şeması»na bırakmış olur. Ekonomiye egemen olanlar «genişletilmiş üretim şeması»nı doldurmak zorundadırlar ve bu şemayı doldurdukları ölçüde egemen olabilirler.

İçinde yaşadığımız kargaşa ve bunalım, egemen sınıf pozunda görünenlerin bu işlevi yerine getiremeyişleri ile ilgilidir. Gerçekten Türk burjuvazisi «yeniden üretim şemasını» ne basit ve ne de genişletilmiş şekliyle yerine getirme yeteneğinde değildir. Bu yetenekte olmadıklarından siyasal yaşam egemenlikleri aksamaktadır.

Yazdıklarımızı bir örnekle kanıtlayalım: Almanya'da örneğin özel kesim ve onun sahibi burjuvazi bu işlevi, «yeniden üretim şemasını genişletilmiş şekliyle yürütme» işlevini yerine getirme yetenek ve gücüne sahiptir. Ham maddesini dünyanın öteki ucunda olsa, getirtir. Teknoloji değişse ona ayak uyduracak deneyim ve bilgiye sahiptir. Parası olmazsa kredisi, bankalarının güvence taşıyan kefaleti vardır. Amerikan, Fransız ve ne kadar sıkıntı geçirse İngiliz özel kesiminin bu yetenek ve olanağı vardır. İsveç, İsviçre ve Avusturya burjuvazisinin de bu güçleri vardır.

Ama Türk burjuvazisi böyle mi? Devlet demir-saç vermezse, örneğin bir Tofaş otomobil, bir Arçelik buzdolabı yapabilir mi? Etibank bakır vermezse kablo fabrikalarının hali ne olur? Özel kesimin parası dışarda geçmez. Bir Alman firması iç satıştan elde ettiği Markları dışardan mal almada kullanılır, kullanabilir. Ama

Devamı 5. sayfada

6 Ayda 79 Ton Para İmha Edilecek

— Kağıt para kullanımı nedeniyle her yıl milyonlarca lira döviz kaybediyoruz.

Ankara (a.a.) — 1979 yılının ilk altı ayında 79 milyon 95 adet kâğıt paranın kötü kullanım sonucu eskimesi nedeniyle imha edilmek üzere piyasadan çekildiği bildirildi. Bu paranın maliyet tutarının 26 milyon 787 bin lira olduğu bildirildi.

1978 yılı içinde ayda ortalama 12 ton, 1979 yılının ilk altı ayında da ayda 13.2 ton paranın kullanılmaz hale geldiği açıklandı. Banknot yapımında gereken kâğıt, mürekkep ve özel baskı makinalarının yurt dışından getirilmesi nedeniyle banknotların kullanılmaz bir hale gelip piyasadan çekilmesi milyonlarca lira döviz kaybına sebep olmaktadır.

Merkez Bankası emisyon müdürü Cenap Özgel, bankada yapılan saptamalara göre 144 ton, 1977 yılında 120 ton paranın tümüyle ziyan olduğunu belirtti ve bir yılda 100 banknottan 59'unun eksildiğini ve kullanılmaz hale geldiğini açıkladı.

Dünyanın çeşitli ülkelerinde imal edilen paraların kâğıtlarının genellikle aynı kaynaktan sağlandığını belirten yetkililer, «Yapılan testler bir banknotun 3400 defa çift katlamaya dayanıklı olduğu bilinmektedir. Ancak Türkiye'de cüzdan yerine banknotların ceplerde, göğüsde, keselerde, ayakkabı ve çorap içinde taşınması çok çabuk eskimesine neden olmaktadır. Ayrıca banknotların üzerine yazı ve resim çizilerek kullanım değeri tamamen yok edilmektedir» demektedirler.

FKÖ Lideri Yasser Arafat Fidel ile

Bağlantısızlar Hareketinin Havana Zirvesi

Bağlantısızlar Hareketinin Havana'da yapılan 6. Zirve Toplantısı yüz milyonlarca insan için tarihi önem taşıyan bir olay oldu. Toplantıda hareketin anti-emperyalist doğrultusu bir kez daha vurgulandı.

Aşağıdaki yazı, Dünya Barış Konseyi Romesh Chandra'nın Bağlantısızlar Hareketi'ni konu alan bir makalesinden özetlenmiştir.

......

Bağlantısızlar Hareketi, yüzyıllardır sömürgecilik ve emperyalizm tarafından ezilen insanlığın geniş bir kesiminin bugün yeni-sömürgeci manevralara karşı birleşik mücadeleler yoluyla yeni bir yaşam inşa etmek doğrultusundaki umut ve emellerini temsil etmektedir.

......

Emperyalizm ve gericilik güçleri, pek çok konuda, hem Birleşmiş Milletler içinde hem de dışında yenilgiye uğratıldıysa, bu esas olarak bağlantısız ülkelerin sosyalist ülkelerle birliği sayesinde olmuştur. Bu birlik, halkların emperyalizme, istikrarsızlaştırma politikalarına, saldırgan ve müdahaleci eylemlerine karşı mücadelelerinin daha da ilerletilmesi açısından hayatidir.

Bütün tarihi boyunca Bağlantısızlar Hareketi pozitif bir hareket olmuştur, tarafsız bir hareket değil. Asla iyi ile kötü arasında ya da savaşla barış arasında tarafsız kalmamıştır; geniş halk yığınlarının temel çıkarlarını etkileyen hiç bir konuda hiç bir zaman tarafsız olmamıştır. Güney Afrika'daki kurtuluş hareketleriyle ırkçılık ve apartheid arasında, özgürlüğünü yeniden kazanmak için kavga veren Şili halkı ile Pinochet cuntası arasında, anti-emperyalizm ile emperyalizm arasında tarafsız kalınamaz.

......

Bağlantısızlar Hareketinin düşmanları onu kötülemek ya da zayıf düşürmek için hiç bir fırsatı kaçırmıyorlar. Bütün bir bağlantısızlık kavramı bile her türden tahrifata konu olmaktadır. Bunlardan biri, bağlantısızlığın «herkesle bağlantı kurmak»

(Devamı 5. sayfada)

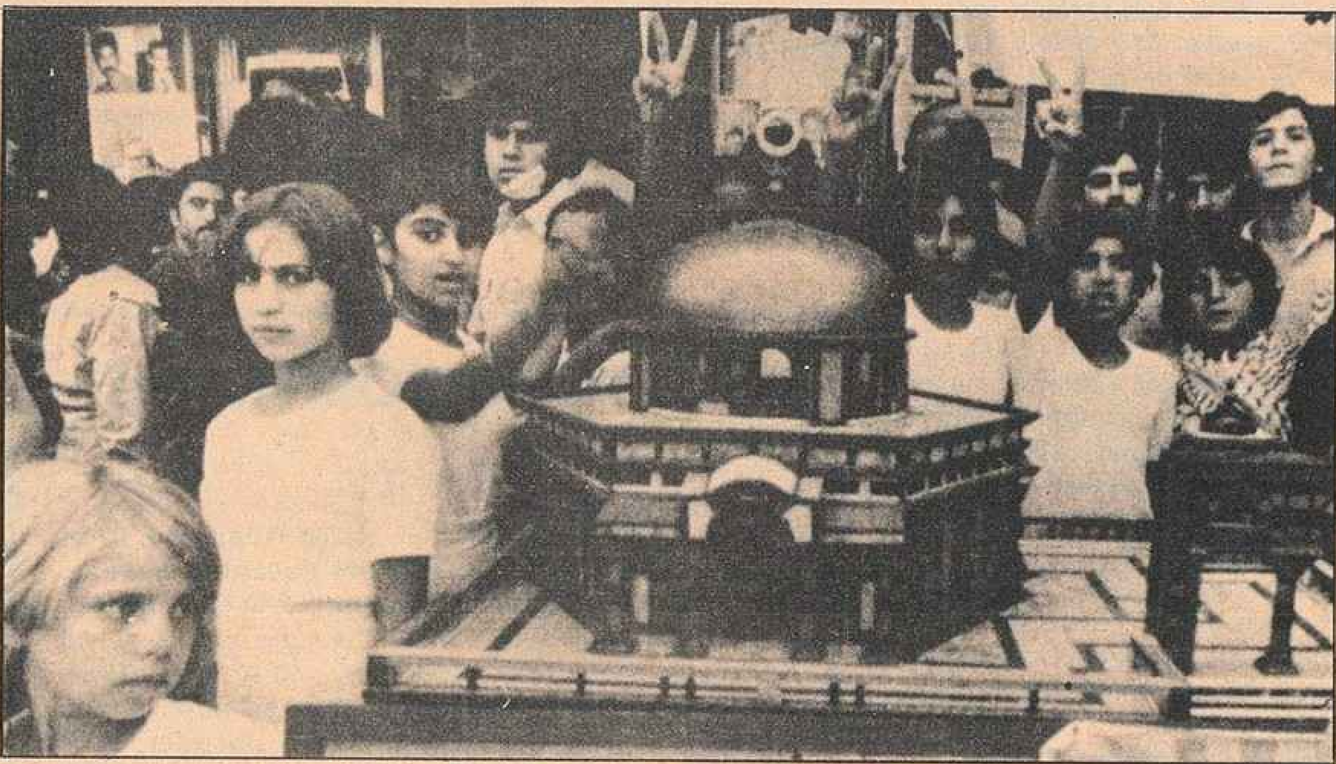
Gandi'nin Kongre Partisi, Bölgesel Bir Parti İle Seçim Anlaşması Yaptı

Yeni Delhi, (a.a.) — Hindistan'da yıl sonunda yapılması beklenen ancak kesin tarihi henüz saptanamayan genel seçimler için Bayan İndira Gandi'nin Kongre-Partisi, Madras Bölgesi Partisi «D.H.-K.» ile akşam bir seçim anlaşması yapmıştır.

Yeni Delhi'de İndira Gandi ile Tamil Nadu eyaleti eski başbakanı Karuma İndi arasında imzalanan bu anlaşmanın Hindistan eski başbakanı Gandi'nin şansını, ülkenin güneyinde artırdığı belirtiliyor.

Tamil Nadu eyaleti, 540 üyeli ulusal meclisin 40 milletvekilini seçecek. Kongre Partisi, bu bölgede 23 seçim çevresinde aday gösterecek. «D.M.K.» Partisi ise 17 seçim çevresinde seçime katılacak.

Yaser Arafat'ın Gezileri Sürüyor

Filistinli göçmen çocuklar Beyrut'ta düzenlenen Kudüs gününde önlerine Kudüs'teki caminin maketini alarak yürüdüler, bir gün zaferin kendilerinin olacağını belirttiler.

Rabat, (anka) — İspanya'da resmi protokole göre ağırlandığı gezisini sona erdiren Filistin Kurtuluş Örgütü Lideri Yaser Arafat, Batı Sahrası uyuşmazlığı nedeniyle ilişkileri gergin olan islam ülkeleri Cezayir ve Fas arasında arabuluculuk temaslarına başlamıştır.

Madrid'den sonra Cezayir'e de uğrayarak hükümet yetkilileri ile görüşen Arafat, daha sonra Fas başkenti Rabat'a geçerek temaslarına başlamıştır.

Yaser Arafat, «Küzey Afrika'daki gerginliğin giderilmesine katkıda bulunma» görevinin, Havana'da yapılan son bağlantısız ülkeler doruk toplantısında kendisine verildiğini belirtmiştir.

FKÖ liderinin Cezayir'de, Fas'a karşı eski İspanyol sömürgesi «Batı Sahrası»nın bağımsızlığı için gerilla savaşı sürdüren ve Cezayir tarafından desteklenen «Polisario Cephesi» liderleri ile de görüştüğü bildirilmektedir.

Öte yandan FKÖ liderinin İspanya'ya yaptığı resmî ziyaret sırasında yabancı bir devlet adamına uygulanan bir muamele görmesi ve ziyaretin sonunda FKÖ ile bir Avrupa ülkesi arasında ilk kez bir ortak bildiri yayınlanması, İsrail'de tepkilere yolaçmıştır. İspanya İsrail'i tanımadığı için bu ülkeye karşı resmen bir tepki göstermeyen İsrail hükümet yetkilileri, İsrail basınına verdikleri demeçlerde «30 yıldır uluslar topluluğunun bir üyesi olan İsrail'le ilişkiye girmeyip bir tedhiş örgütü liderini devlet başkanı gibi karşılayan» İspanya hükümetini eleştirmişlerdir.

FKÖ'nün Büyüyen İtibarı

Filistin Kurtuluş Örgütü'nün uluslararası etkinliği ve itibarı giderek artıyor. Bağlantısızlar Zirvesi'nin ardından İspanya'ya «resmi» davetle giden Yaser Arafat daha önce de sosyalist enternasyonel yöneticileri ile görüşmüştü. Bir «Batı» ülkesine yapılan bu ilk «resmi» ziyaret belli bir sıçramayı ifade ediyor.

Arafat İspanya'da «dünya petrol krizinin Filistin sorunundan kaynaklandığını» dile getirdi. Arafat'ın bu sözlerinde haklılık payı çoktur. Çünkü, Ortadoğu'daki siyasal çalkantılar, öncelikle Filistin sorunuyla bağlantılıdır. Bu siyasal krizlerin dünya ticaretindeki somut etkilerinden biri de «petrol krizi» olmuştur.

Kuşkusuz Filistin sorunun haklı çözümüyle, petrol ülkelerinin emperyalist ülkelerle olan ve haksız bir temele oturan ticari ilişkileri değişmiş olmayacaktır. Ama, bölgenin petrol üreten ülkelerinin çoğunluğu Filistin sorunu çözülmeksizin, daha ileri çözümlere ulaşılamıyacağını bilmektedirler.

FKÖ'nün batı diplomasisini etkilemesi bu genel boyutun yanında salt Filistin Kurtuluş Hareketi'nin kendisinden kaynaklanan bir haklılıktan güç alıyor. Filistin Halkı'nın mücadelesi artan destek görüyor, ve bu destek başarılı diplomatik ilişkilere dönüştükçe adil çözüm için şartlar olgunlaşıyor.

Filistin, ulusal kurtuluş mücadelesinin en sıcak örneklerinden biridir. Ama bölgeyi ısıtan ve barışa gölge düşüren dumanlar Filistinden yükselmiyor. Tersine, Filistin Halkının mücadelesi bölgede siyasal iklimin yumuşamasına önemli bir katkıda bulunmaktadır.

Denebilir ki, Filistin Kurtuluş Hareketi kendi çözümüne doğru ilerlerken, başka siyasal düğümlerin çözülmesine de katkıda bulunmaktadır. Batı'da gelişen siyasal ilişkileriyle Arafat'ın Batı Sahra sorununa çözümüne yardımcı olması, Kıbrıs'ta anti-emperyalist yönde adaletli, ve kalıcı bir çözümün mümkün olduğuna yeni yeni güçleri inandırması beklenebilir.

FKÖ'nün gelişen politik etkinliği barış güçlerini sevindiriyor.

Etiyopya İle SSCB Arasında İşbirliği Anlaşması

Addis Ababa (a.a.) — Sovyetler Birliği ile Etiyopya'nın teknik ve ekonomik işbirliğini güçlendirmek için bir anlaşma imzaladılar.

Addis Ababa'daki resmi kaynakların bildirdiğine göre, Sovyetler Birliği ile Etiyopya arasındaki dostluk ve işbirliği, yeni imzalanan anlaşmayla daha geliştirilecek ve güçlendirilecek. Anlaşmaya göre petrol araştırmaları, traktör fabrikası yapımı, tarımsal araçlar ile Assab rafinerisinin yapımı için Sovyetler Birliği Etiyopya'ya yardım edecek.

İki ülke arasındaki anlaşma, Etiyopya'yı ziyaret eden Sovyetler Birliği Başbakanı Aleksi Kosigin ile Etiyopya devlet başkanı albay Haile Mengitsu arasında kesin karara bağlandı. Anlaşma, ekonomik kalkınma ile görevli Etiyopya Devlet Başkanı yardımcısı yarbay Endale Tessama ve Sovyetler Birliği uluslararası ekonomik ilişkiler komitesi başkanı Semyon Skaçkov tarafından imzalandı.

Gelişmekte olan ülkelere yapılmakta olan Sovyet yardımı, böylece Etiyopya'da yeni boyutlar kazandı. Sovyetler Birliği, Etiyopya'da devrimci hükümetin işbaşına gelmesinden beri sürekli yardımlaşma içindeydi. Yeni teknik ve ekonomik işbirliği anlaşması, Etiyopya'nın hızla kalkınması yönündeki çabalara güç katacak niteliktedir.

Zimbabwe'de Kukla Yönetime Karşı Çarpışmalar Sürüyor

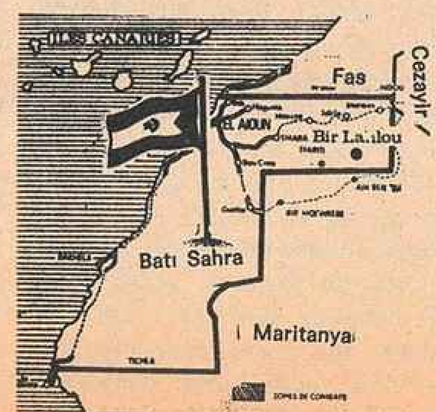
— ZAPU LİDERİ NKOMO «BEYAZLAR ANAYASA TASARIMIZDAN KORKMASIN» DEDİ.

Salisbury (a.a.) — Zimbabwe'de hükümete bağlı kuvvetler ile kurtuluş güçleri arasında çıkan çatışmalarda 9 gerilla ve yandaşlarından 12 kişi öldürüldü. Ayrıca Salisbury'nin doğusundaki Mtoko bölgesindeki çatışmalarda da üçü beyaz olmak üzere 29 kişi öldü.

Öte yandan Londra'daki Zimbabwe sorununa barşçıl yollardan çözüm bulunabilmesi amacıyla düzenlenen konfernastan Salisbury'ye dönen kukla başbakan Muzoreva, yurtsever cephe gerillalarına ödün vermeyeceğini söyledi. Güvenlik kuvvetlerini kimin kontrol edeceği sorununu hiç tartışmayacağını da tekrarladı. «Biz Londra'ya yalnızca bağımsız bir anayasa hazırlanmasını tartışmak için geldik, başka bir şey için değil,» dedi.

Zapu lideri Joshua Nkomo ise ülkelerdeki beyaz nüfusun yurtsever cephe tarafından ortaya konan anayasa tasarısından korkmamaları gerektiğini bildirdi. Muzoreva'nın da katıldığı Londra konferansından sonra bir basın toplantısı düzenleyen Nkomo, beyazlarla dost olduklarını vurguladı.

FAS'IN CEZAYİR'E SALDIRACAĞI ÖNE SÜRÜLÜYOR

Rabat — Bir bölümü Fas'ın işgali altında bulunan Batı Sahra'nın Batı Sahra'daki askerlerini çekmesini isterken, Fas'ın Cezayir'e saldırmayı düşündüğü öne sürüldü.

Polisario gerillaları Fas'tan Mali'nin başkenti Bamako'da düzenlenecek konferansa katılmasını ve Batı Sahra'daki askeri güçerini çekmesini istedi. Bu arada, Batı Sahra'yı Fas ie birlikte işgal eden Moritanyadaki 4 bin Fas askerinden 3300'ünün geri çekildiği bildirildi.

Cezayir'in, Batı Sahra sorununa taraf olmadığı gerekçesiyle Tunus'un Fas ile aralarında arabuluculuk yapma önerisini reddettiği bildirildi.

Öte yandan Filistin Kurtuluş Örgütü Lideri Yaser Arafat'ın Cezayir'e geldiği ve Cezayir devlet başkanı Cadli Bincedid ile görüşmelere başladığı bildirildi. Yaser Arafat'ın Cezayirden sonra Rabat'a giderek Fas Kralı Hasan ile görüşeceği öne sürüldü. Siyasi gözlemciler, FKÖ lideri Arafat'ın Batı Sahra sorunu ile ilgili olarak, Fas, Cezayir ve Polisario arasında arabuluculuk yaptığını ifade etti.

Rabat'taki siyasi gözlemciler, Fas'ın Cezayir'e saldırmayı ciddi biçimde düşündüğünü ileri sürdü. Bu arada Fas başkenti Rabat'a Fransız ve ABD silahları ve iki ülkeden askeri uzmanların geldiği belirtildi. Siyasi gözlemcilere göre Fas ordusu, Polisario gerillalarının başarıları nedeniyle moral düşüklüğü içindedir.

Güney Kore Askeri Harcamalarını Arttırıyor

● Bütçenin yüzde 36'sı ABD'nin baskısıyla askeri harcamaya ayrıldı.

Suel, (anka)-dpa) — Güney Kore'nin 1980 bütçesine koyacağı askeri harcamaları arttırmayı kararlaştırdığı bildirildi.

Güney Kore'nin savunma harcamalarını artırmasında ABD'nin yaptığı baskıların büyük rolü olduğu belirtildi.

Güney Kore bütçesiyle ilgili yapılan açıklamada 1980 yılında savunma harcamalarının 4.4 milyar dolar olacağı kaydedildi. Bu tutarın bir önceki yıla göre yüzde 37.6 fazla olduğu belirtildi. Güney Kore'nin savunma harcamalarının ayrıca ülkenin gayri safi milli hasılasının yüzde altısı ve 1980 bütçesinin yüzde 36'sı dolayında olduğu bildirildi.

SANAT-KÜLTÜR-BİLİM

TİYATRO

TAK-TİK

Yuvarlak Kafalılar-Sivri Kafalılar

Ankara Sanat Tiyatrosu 1 Eylül'den itibaren İstanbul'da, Harbiye'deki Kenter Tiyatrosu'nun binasında temsil vermeye başladı. Bu dönem boyunca Uğur Mumcu'nun «Sakıncalı Piyade»si ile Brecht'in TAK-TİK adlı oyunu sergilenecek.

TAK-TİK bizce çok başarılı bir Brecht uygulaması. Brecht tiyatrosunda gözlenen bütün özellikler bu oyunda ustaca verilmiş. Öncelikle oyunun dilinden bahsetmek yerinde olacaktır sanırım. Can Yücel Brecht'in şiir dilini büyük bir ustalıkla bize sunuyor. Bu özellik eserin sürükleyiciliğine ve akıcılığına hız katmakla kalmamış, Brecht'in kendine özgü tiyatro dilinin, bu eserle bir kere daha Türkçeye kazanılmasına yol açmıştır.

Oyunu Rutkay Aziz sahneye koymuş, müziğini de Timur Selçuk yazmış. Usta oyuncuların katkısıyla ortaya çok başarılı bir oyun koyuyor Ankara Sanat Tiyatrosu.

Oyun genel olarak sınıf mücadelesini, sömürücülerin —yuvarlak veya sivri kafalı olsun— emekçileri —yuvarlak veya sivri kafalı olsun— nasıl sömürdüklerini sergiliyor. Onların sınıf bilincine erişmemelerini, sınıf mücadelesindeki gerçek yerlerini almalarından ziyade, kafalarının sivri ya da yuvarlak olmalarından dolayı ikiye ayrılmalarını teşvik ettiklerini ve bunda da bir yere kadar başarılı olduklarını anlatıyor. Ancak gerçek çelişkinin —yani sınıf çelişkisinin— giderek emekçilerin bilincine kazandığını, Brecht'e has bir üslûpla işlemekte. Oyundan, emekçilere hakim kılınmaya çalışılan anlayışın —sivri ya da yuvarlak kafalılar kampının— egemen sınıflar arasındaki ilişkilerde nasıl ikinci plana itilebildiği, sömürücülerin bu konuda nasıl riyakârca davrandıkları ve onlar açısından meselenin mihenk taşının kutsal mülkiyet ilişkileri olduğu mesajını alıyoruz. Sergilenen her tip insanın etrafındaki çelişki çeşitliliğinden, giderek temel çelişkinin belirginleşip kitlelerce kavranmasıyla son buluyor oyun.

Okuyucularımıza bu oyunu izlemelerini öğütleriz. Özellikle 12 Mart dönemlerini hatırlatırcasına peşpeşe yasaklama haberlerinin duyulduğu bugünlerde böylesi uygulamaları protesto etmenin ve seyircilik görevimizi yerine getirmenin bir başka şeklidir de bu.

Cüneyt TANIK

Çocuk Edebiyatında Bazı Olumsuzluklar

İlkokular yeni öğretim yılına başlıyor. Çocuk edebiyatı ürünleri, piyasayı yeniden alabildiğine kaplayacak ve yaygın biçimde okullara da ulaşak. Bu gelişme karşısında, eğitimde en az ders kitapları kadar önem taşıyan çocuk edebiyatının başlıca sorunları üzerinde durmak, gerek ailelerin, gerekse eğitici ve yazarların bazı olumsuzluklar üzerine dikkatlerini çekmekte yarar görüyoruz.

Çocuklarının öğrenim masraflarından gına gelmiş aileler, çocuk eğitiminin son derece önemli bir öğesi olan edebiyatı genellikle önemsemiyorlar. Çünkü getirdiği masraf yükü altında eziliyorlar. Bir de bu durumda, çocuk edebiyatı ürünleri için para harcamayı haklı olarak lüks buluyorlar.

Millî Eğitim Bakanlığı, «çocuk beyinlerinin memleket sorunları içinde boğulmaktan kurtarılmasıyle» uğraşırken, bu çok önemli soruna el atmaya pek fırsat bulamıyor olsa gerek. Bugün bütün dünyada eğitim kurumları, çocuk edebiyatının devlet eliyle geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması içn çaba gösteriyor. Bu alanda uzmanlar gözetiminde çalışmalar yapılıyor. Çocuğun gerçek kişiliğini kazanması, yeteneklerni gelştirmesi yolunda, edebiyatın derinliğine etkileri olduğu, başta sosyalist ülkeler olmak üzere, batıda ve gelişmekte olan ülkelerde benimsenmiştir. Bu ihtiyacı gidermede elden gelen de esirgenmiyor.

Bizde ise Eğitim Bakanlığı, bu konuyu sanki özellikle atlıyor. Bu ihmal, soruna özel yayınevlerinin, en çok da yayınevi tekellerinin el atmasını getiriyor. Çocuğu sözüm ona özendirmek kaygısiyle, son derece lüks ve pahalı kitaplar basılıyor. Çocuklar bu kitapları edinmek istediklerinde ise, ailelerinin tepkileriyle karşılaşıyor. Öyle ya, evine et götüremeyen, eskiyen ayakkabıyı üç defa tamir ettirmedikçe yenisini alamayan, çocuğunu üç yıl üstüste aynı önlükle okula gönderen emekçi aileler için bu pahalı kitaplar gerçekten lüks kalıyor.

Tekelleşmiş büyük yayınevlerinin soruna kâr güdüsüyle yaklaşması, sermayenin her türlüsünün tabiatı gereğidir. Nitekim, yayınlanan kitapların pek çoğunda, eğitici yön hep geri planda gözetilmiştir. Önde gelen amaç, bu kitapları alabilen çocuk okurların isteğini artırarak, bir de bu yoldan para kazanmaktır.

Evet, çocukların kafasına şimdiden memleket sorunları doluşuyor. Türkiye gibi bir ülkede başka türlüsü düşünülemez zaten. Çocuk edebiyatı ürünleri de zorunlu olarak bu sorunları irdelemek. onların gercek hayatından kaynaklanmak eğilimdedir. Bu yönde sorumluluk duyan, başarılı örnekler veren yazarlarımız az değil. Ama bu işi, salt «modaya uymak» ve bir başka esere çalışırken «geçim kaynağı sağlamak» amacıyla yapanlar da az sayılmazlar. Helesi şu hayvan hikâyeleri anlatmayı matah sanıp, çocukları çerçeveliyen gerçek dünyadan çok ötelere gitmek ve onları da götürmek, bazan olumsuzluklara da yol açıyor. Kimileri bunu, çocuklara şimdiden sınıf mücadelesi öğretmek için yaptıklarını söylüyorlar. Ama sonucu öyle olduğu pek söylenemez. Çünkü sınıf mücadelesi, dayanışma öğreteyim derken, türler arasındaki mücadele anlatılıyor. Oysa türler arasındaki mücadele, doğadaki gerçekliğin bir parçasıdır ve kaçınılmaz birşeydir. Ama sınıflar ortadan kaldırılabilir ve bunun mümkün olduğu da öğretilebilir. Çocuk, hayatın içinde türler arasındaki mücadelenin kaçınılmaz olduğunu ve güçlü olanın zayıfı yok ettiğini görerek, bunu toplum hayatıyla özdeşleştirebiliyor. Sonunda, «masal işte, ne olucak» deyip geçiyor. Bu durumda, hayvan hikâyelerini ustalıkla kullanmak gereği doğuyor. Sorunu para kazanma alanı olarak değerlendirenlere söylenecek birşey yok. Ama gerçekten çocuk eğitimini amaçlıyanlar, titiz olmak, doğru seçim yapmak zorundalar.

Çocuk edebiyatı ürünlerinin bu ara alabildiğine yaygın biçimde piyasaya sürüldüğünü hep birlikte göreceğiz. Öğretmenlere bu konuda önemli görevler düşüyor. Öğrencilere, seçecekleri kitaplar konusunda sağlam, bilimsel, eğitimin amaçlarına uygun ölçütler getirmeleri gerekiyor.

Mill Eğitim Bakanlığı soruna el atmadığı sürece, çocuk edebiyatı yayınlarının amaca uygunluğundan söz etmek güç olacaktır. Ucuz ve eğitici kitap yayınlama, bunları bütün okullara yeteri sayıda ulaştırma işini gerçekleştirmek için, bakanlık bir uzmanlar kurulu oluşturma yönüne gitmelidir.

Bu konuda TÖB-DER'e de itici ve yönlendirici olmak bakımından görevler düşüyor. Yazarlar örgütüyle ilerici öğretmen örgütü arasındaki dayanışma, sorunun çözümünde önemli adımlar atılmasını sağlayabilir. Gerek TÖB-DER, gerekse TYS, elbirliği ederek sorunun üzerine gitmede gecikmemelidirler.

16. Hacıbektaş Şenlikleri

Her yıl 16-20 Ağustos tarihleri arasında yapılmakta olan Hacıbektaş Şenlikleri bu yıl da kültür gösterilerine dönüşme yolunda adımlar atılarak gerçekleştirildi.

Turizm Derneğinin ilerici amaçlarla yürüttüğü Kültür Şenlikleri, Şenlik öncesinde bazı gruplar tarafından «Anma Töreni»ne dönüştürülmeye çalışıldı. Turizm Derneğinin bastırmış olduğu afişlemeye gericiler karşı çıktılar. Bu gruplar, gericilerle aynı kefeye düşdüklerinin farkına varamadılar. O kadar halktan ve bilimden kopmuşlardı ki, geçen yıl «ŞENLİK» sözcüğüne sarılanlar, bu yıl halktan tecrit olmanın getirdiği acıyla «Anma Törenine» sarılıp kuru gürültü çıkardılar. Ama bütün bunlar kuru gürültü olmaktan ileri gidemedi, Şenliği amacından döndüremedi.

16 Ağustos 1979 perşembe günü başlayan Hacıbektaş Şenliği saat .12.00 de Bölge Başkanı Nafiz Ünlüyurt'un konuşmasıyla açıldı. Daha sonra Dernek Başkanı bir konuşma yaptı. Bunu Halk Oyunları gösterisi izledi. Yerel Yönetim Bakanının da katıldığı bir topluluk, Müze ve eklentilerini gezdiler. Daha sonra çeşitli sergilerin açılışları izlendi. Şenlik boyunca Hacıbektaş'ın felsefesi ve dünya görüşü üzerinde duruldu. Onun dinî bir lider değil de, «bir düşün, bir eylem adamı» olduğu anlatıldı. Onun feodaliteye karşı verdiği mücadelenin dinsel alanı, mezhep kuruçuluğu alanına çekilmemesi gerektiği vurgulandı. Bütün konuşmalar şu sloganla somutlandı: «Alevi, Sünni ayrımına son.»

16. Hacıbektaş Şenliği, çevre köylerle de ilişki kurdu. Bu şenliklerin bir dini anma töreni olmayıp, emekçi halkımızın kültürünü geliştirme, onu ilerici yönde etkileme amacında olduğu vurgulandı. Nitekim bu amaç, «Köy Düzenlemeleri» programıyla somutlanmıştır.

Şenlik süresince şu gerçekler gözden kaçmadı: Yıllardır geri bıraktırılmış Hacıbektaş ilçesi her bakımdan sıkıntı çekmiştir. Başta turistik tesisler olmak üzere, konut, dinlenme, çocuk parkı gibi eksiklikler dolaylı ve dolaysız yönden şenliklere yansımıştır. Mao'cu bozguncular, Köy-Koop'un afişlerini yırtarak kitlelerden kopuk niteliklerini, karşı —devrimci yüzlerini bir kez daha gösterdiler. Sonuçta şenlik, bütün oyun-bozanlıklara rağmen bu yılki işlevini yerine getirdi. Şenliklerin gelecek için umut vaad ettiği bir daha görüldü.

GERÇEK Muhabiri-Hacıbektaş

Sosyal Reformizmin Politik İfadesi: Sosyal Demokrasi

Emperyalizme, gericiliğe ve tekellerin egemenliğine karşı yürütülen yığınsal mücadele egemen burjuvaziyi yeni sömürü ilişkilerini denemeye zorlamaktadır. Ulusal ve sınıfsal sömürünün devamı için tekeller, yeni ilişkilerle birlikte, yeni siyasal formüllere başvururlar.

Örneğin; sömürgecilikle sürdürülmesine olanak kalmayan ulusal sömürü biçimi günümüzde yerini yeni-sömürgeciliğe terk etti. Bu yeni bir taktik değil, dünya çapındaki sınıf mücadelesinin gelişmesinin zorunlu bir uzantısıdır.

Aynı şey sınıfsal sömürü için de sözkonusu. Tekelci egemen güçler, faşist yönetim biçimlerinden sosyal demokrat iktidarlara kadar, sınıfsal sömürüyü koruyabilecek siyasi alternatiflere itibar ediyorlar.

Sosyal demokrasi, sömürüye karşı güçlenen emekçi sınıf mücadelesinin önüne çıkarılan bir engel, bir barajdır. Emekçiler ne zaman hayatı değiştirmenin gereğini duyar ve bunun için iradelerini ortaya koyarlar, burjuvazi buna karşı önlemler alır, taktikler geliştirir.

Kitlelerin değişiklik isteği ilk elden reformlarla karşılanmak istenir. Böylece burjuva sınıflar emekçilerin ağzına bir parmak bal çalmayı umarlar ve onlardan susmalarını isterler. Bunun için en elverişli iktidarlar, reformlar vaadeden sosyal demokrat iktidarlar olabilir.

Sosyal demokratlar, köklü değişmelerden korkarlar. Bunun için, köklü değişmelere hazır olmayan kesimlere seslenirler. Kitlelerin siyasi bilinç düzeni eğer sosyal demokrasiyi aşacak düzeyde değilse, burjuvazinin sosyal demokrat iktidarları bir süre için yaşayabilir.

Ama kitlelerin pratik deneyleri, sosyal demokrasinin içyüzünü kısa sürede açığa çıkarır. Sosyal demokrasinin emekçi sınıflar için bir kurtuluş yolu olmadığı görülür.

Sosyal demokratlar gelişmiş kapitalist ülkelerde kitleleri uzun süre oyalıyabilmektedirler. Çünkü oralarda, hem tekelciler, emekçi sınıfların ağzına çalacakları balı dış sömürü yoluyla elde etmektedirler, hem de, işçi sınıfı içinde besleyip palazlandırdıkları yandaşları bulunmaktadır. Yani oralarda işçi hareketi içinde sosyal demokrat bir akım vardır. Sarı sendikacı işçi liderleri bu akımın başını çekmektedir.

Türkiye gibi ülkelerde sosyal demokrasi, emekçiler üzerinde geçici bir etki yaratabilir ama, onların içinde kök salamaz. Tekelciler ise, sosyal demokrasiyi güçlendirecek, onu uzun süre ayakta tutacak olanağa sahip değildirler. Çünkü, kendileri emperyalizme bağımlıdırlar. Dış sömürüyü genişleterek değil, iç sömürüyü yoğunlaştırıp, baskıları ağırlaştırmak suretiyle kârlarını artırabilmektedirler. Emekçiler, tekelci iktidarlar hangi biçimi alırsa alsın, sınıf sömürüsünün en ağırını yaşıyorlar, çilenin en çekilmezini çekiyorlar.

O halde, bizdeki sosyal demokrasi, tekelcilerden destek görmek yerine, onlara payanda olmak, isteklerini anında karşılamak zorundadır. Bunun için kullanabileceği dış sömürü alanı yoktur ve tekelcilere vereceği her şeyi emekçilerin sırtından çıkarmak zorundadır. Ama bunu yaparken **sosyal-demokrat** olması gerekir. Yani, reformcu görünmesi, emekçilere vaadlerde bulunması, onları sabretmeye, beklemeye ikna etmesi gerekir.

Emekçilerden alıp tekelcilere vermek ama buna rağmen emekçileri oyalamak mümkün değildir. Reformizmin, dolayısıyla sosyal demokrasinin ömürlü olabilmesi, kitleleri peşinden sürükliyebilmesi bu nedenle mümkün olamaz. Kitleler pratik siyasal tecrübeleriyle reformculuğun çıkış yolu olmadığını kavrarlar.

Sosyal demokrasinin açmazı, hem emekçilerden yana gözükmek, hem de sermayeyeyi kollamak zorunda olmasıdır. Ancak, kitleler gözünde açığa çıktıkça, reformculuk iddiasından giderek uzaklaşır. Dolayısıyla da kitleler sosyal demokrasiden uzaklaşır.

CHP'nin kısa sürede iflâs etmesinin sebebi, sosyal demokrat reformculuğun açmazıdır.

Egemen Burjuva Milliyetçiliği Sosyalizmin Düşmanıdır

Egemen sömürücü sınıflar sosyalizmin ve emekçi halk hareketlerinin karşısına çeşitli gerici silâhlarla çıkarlar. Bu karşı-devrimci araçlardan birisi de **Burjuva Milliyetçiliği**'dir.

Çünkü burjuva milliyetçiliği, henüz yeterince bilinçlenmemiş olan geniş kitleleri kolayca etkileyen bir gerici demagojidir. Burjuvazi kendisine karşı mücadele eden işçi sınıfının ve onun müttefiki emekçi kitlelerin önüne milliyetçilik etiketiyle çıkar. Böylece burjuvazi, kendi sınıf egemenliğini, bilinçsiz gözlerden gizlemek ister. Bu yolla burjuvazi, kendisine karşı mücadele edenleri, **ulusa karşı** imiş gibi gösterir. Bir başka deyişle, burjuvazinin milliyetçi şamatanın altında, ulusla özdeş gösterme kurnazlığı yatar. Oysa burjuvazi ve onun emrindekiler sadece **bir avuçturlar.** Ulusun büyük çoğunluğunu ise geniş emekçi halk yığınları oluşturur. Bu nedenle, burjuvazi ulusun genel çıkarlarını temsil edemeyeceği gibi, tam tersine, büyük çoğunluğun ve dolayısıyla ulusun bütünsel çıkarlarının da karşısındadır.

● Burjuvazi'nin bu emekçi sınıf düşmanlığı, çok uluslu ülkelerde ezilen ulus düşmanlığı ile bütünleşir. Ezen ulusun burjuvazisi, kendi **sınıfsal baskısının** yanısıra, ezilen ulus üzerinde ulusal baskı uygular. Mazlum milletin ulusal demokratik taleplerine ve kendi kaderini tayin hakkına karşı zulme başvurur.

Egemen gerici burjuva sınıfının milliyetçi demagojisinin yansıdığı diğer bir alan da, kendisinin taraf olduğu uluslararası uzlaşmazlıklarda göze çarpar. Burjuvazi bu uzlaşmazlıkta kendi çıkarları için, ulus içinde diğer ulusa veya uluslara karşı milliyetçi propagandaya sarılarak şovenizmi körükler.

Egemen gerici burjuvazinin sosyalizme karşı ideolojik görünümlü saldırıları içinde en çok işlenen demagoji, burjuva milliyetçiliğidir.

● Burjuva milliyetçiliği sosyalizmin ENTERNASYONALİST ideolojisine bıkıp usanmadan saldırır. Çünkü bütün dünya işçilerinin birliğini ve tüm dünya halklarının kardeşliğini ödünsüzce savunan sosyalizmin bu niteliği, emperyalizmi ve tüm dünya gerici güçlerini fazlasıyla korkutmaktadır.

● Burjuva milliyetçiliğinin işçi sınıfı enternasyonalizmine olan bu düşmanlığı dünya devrimci sürecinin başını çeken sosyalist sisteme ve onun belkemiği olan Sovyetler Birliği'ne karşı düşmanlığı da içerir. Böylelikle sosyalizm ve enternasyonalizm düşmanlığı, kaçınılmaz olarak **Sovyet düşmanlığına** özdeştir.

● Burjuva milliyetçiliğinin karakteristiklerinden birisi de hiç kuşkusuz militarizm'dir. Burjuva milliyetçiliğinin azgın olduğu ülkelerde, egemen güçler militarizme sarılarak, şovenizm silahını sürekli bileyerek, askeri-bürokratik mekanizmayı güçlendirmek isterler. Sivil idareyi askerileştirmeye çalışırlar. Gerek sosyalist ülkelere, gerekse ezilen uluslara, veya özel çelişkide oldukları başka uluslara karşı, gerekse de emekçi sınıf mücadelesine karşı militarizmi güçlendirirler. Bu militarizmi burjuva milliyetçiliği ile birlikte, bir bütün halinde tutarlar.

Egemen milliyetçiliğin ve şovenizmin azgın olduğu ülkeler den birisi olan Türkiye'de, sömürücü güçlerin temel ve gerici politikaları arasında bütün bu saydığımız hususlar yer almaktadır.

Burjuva milliyetçiliği sosyalizme ideolojik olarak saldırırken, «Beynelmilel Komünizm» diye işçi sınıfı enternasyonalizmini baş ideolojik hedef yapmıştır.

Aynı sınıflar Türkiye'de Sovyetler Birliği düşmanlığının şampiyonudurlar. Bu sınıfların son yıllarda ortaya çıkan Maocu kolu da, sahte «sol» görünüm altında Sovyet düşmanlığını, faşistlerle ve diğer gericilerle birlikte körüklemektedir.

Gene aynı güçler tahakküm altında bulundurdukları ezilen ulusun tüm özgürlüklerine, bütün ulusal demokratik haklarına ve taleplerine karşı amansız bir saldırganlık içindedirler. Burjuvazinin kopardığı «bölücülük» avazeleri ve gerici «millî birlik beraberlik» yaygaraları, insanlık ve Türkiye açısından onur kırıcıdır, utanç vericidir. Oysa sosyalistler çok iyi bilirler ve gösterirler ki, başka bir ulusu ezen bir ulus özgür olamaz. Nitekim de, bu gerçek Türk ulusu için de geçerlidir.

Türk milliyetçiliğinin ve şovenizminin diğer bir yansıması da Rum düşmanlığında ve Yunan aleyhtarlığında somutlanmaktadır. Kıbrıs'ın bağımsızlığını, toprak bütünlüğünü ve egemenliğini çiğneyen ve çiğnemeye devam eden, Birleşmiş Milletler kararlarına, sosyalist ve diğer barışsever ülkelere ve tüm dünya kamu oyuna pervasızca kafa tutan Türkiye tekelci burjuvazisi, Rum düşmanlığı silâhını kullanmaya ve milliyetçiliğin etkisi altındaki emekçileri aldatmaya devam etmektedir.

Türkiye'de ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelesi açısından olduğu kadar, bölge ve dünya barışı açısından da büyük önem taşıyan sosyalist görevlerin başında, burjuvazi milliyetçiliğine karşı enternasyonalist ve gerçek demokratik görüşleri yaygınlaştırmak gelir. Sınıf ve ulus düşmanımız olan egemen tekelci burjuvaziye karşı ideolojik mücadelenin içinde bu göreve büyük önem verilmesi gerekir.

Bilimsel sosyalizmi ve enternasyonalizmi savunmanın gereği olarak, Türkiye'de İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin, Roma Sözleşmesi'nin ve Helsinki Belgesi'nin temel ilkelerini hayata geçirme yolundaki mücadelenin bir görevi olarak ele aldığımız bu küçük yazı dizisinde, egemen burjuva milliyetçiliğini, saydığımız bütün bu yönleriyle teşhir edeceğiz.

RADYO PROGRAMI

TRT — 1

05.00Açılış. 06.00 Kısa Haberler. 06.02 Günaydın. 07.20 Köye Haberler. 07.30 Haberler. 07.40 Sabahtan Sabaha. 09.00 Kısa Haberler. 09.20 Dilden Dile 10.00 Kısa Haberler. 10.21 Bölgesel Yayın. 11.20 Türküler Geçidi. 11.40 Hafif Müzik. 12.00 Bölge Haberleri. 12.10 Öğle Üzeri. 13.00 Haberler. 13.15 Hafif Müzik. 13.30 Bölgesel Yayın. 14.32 Yaşayan Bestecilerimiz. 15.00 Kısa Haberler. 15.01 Yörelerimiz, Ezgilerimiz, Geleneklerimiz. 16.00 Bölge Haberleri. 16.05 Şarkılar. 16.20 Türküler. 17.00 Kısa Haberler. 17.02 Akşama Doğru 18.00 Kısa Haberler. 18.01 Çocuk Bahçesi. 18.16 Bölgesel Yayın 19.00 Haberler. 19.30 Bölgesel Yayın. 19.55 Çevremizde Yarın. 20.02 Çocuklar için On Dakika. 20.15 Köy Dağarcığı. 20.40 Türküler Geçidi. 21.00 Kısa Haberler. 22.00 Kısa Haberler. 22.02 Şarkılar. 22.22 Türküler. 22.35 Çeşitli Müzik. 23.00 Haberler. 24.00 Kısa Haberler. 00.02 Gece Konseri. 00.55 Günün Haberlerinden Özetler. 01.05-05.00 Gece Yarısı.

TRT — 2

08.00 Açılış 08.20 Gün Başlıyor. 09.00 Olayların İçinden. 09.30 Sabah Konseri. 10.30 Kadın Sanatçılarımız. 12.00 Dünya Folklorundan. 12.45 Bir Pınar ki. 13.00 Haberler. 13.15 Çeşitli Klasik Müzik. 13.30 Olayların İçinden. 16.45 Ses Ustaları. 18.15 Günlerle Gelen. 19.00 Haberler. 20.00 Üniversite Korusu. 23.00 Çağdaş Türk Sanat Müziği. 23.30 Haberler.

TRT — 3

07.00 Açılış 07.02 Güne Başlarken. 08.00 Sabah Konseri. 09.00 Türkçe Haberler. 10.30 Ülkeler ve Müzikleri. 11.00 Öğleye Doğru. 12.00 Haberler 12.09 Sizin İçin Seçtiklerimiz. 13.00 Konser Saati. 15.00 Günün Konseri. 16.00 Haberler. 19.00 Akşam Konseri. 19.30 Klasik Türk Müziği Korosu. 20.00 Müzik Sözlüğü. 22.00 Haberler. 22.09 Gecenin Getirdikleri. 23.00 Salı Konseri. 24.00 Gece ve Müzik.

TV

19.00 Haberler. 19.05 Flanderler'in Köpeği. 19.30 Çevre Korunması. 19.45 Merhaba. 20.30 Haberler. 21.15 Türk Sanat Müziğinden Bir Solist. 21.35 TV Türk Sineması. 22.45 Yüzme. 23.30 Güreş. 24.00 - 01.00 Özet.

SPOR

Akdeniz Oyunları Başladı

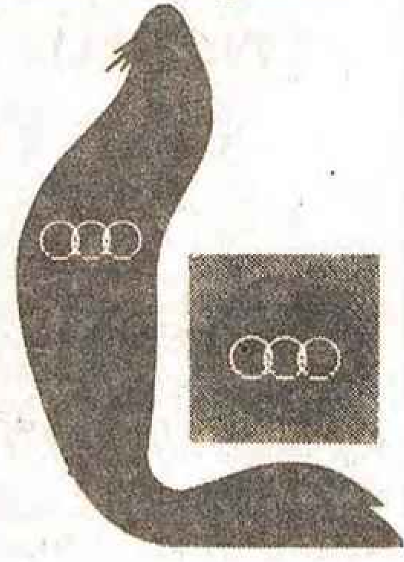
8. Akdeniz Oyunlarının açılışı Cumartesi günü Yugoslavya'nın Adriyatik sahilindeki turist merkezlerinden Split şehrinde yapıldı.

Akdeniz Oyunları isminden de anlaşılacağı gibi Akdeniz'de kıyısı olan ülkelerin katıldığı, 4 yılda bir tertiplenen dünya çapında ilgi uyandıran bölgesel spor karşılaşmalarından birisidir. Oyunlarda olimpik spor dallarının tümüne yer verildiğinden kapsamı zengindir ve iki hafta süren bir spor şöleni niteliğine bürünmektedir.

Akdeniz çevresinde yer alan ülkelerin bir hayli çeşitlilik gösteren farklı sosyal ve ekonomik yapıya sahip oldukları bilinmektedir. Yugoslavya gibi sosyalist ülkelerden, Fransa ve İtalya gibi gelişkin kapitalist ülkelere Suriye gibi ilerici Arap rejimlerinin egemen olduğu ülkelerden, İspanya gibi orta gelişkinlik düzeyindeki kapitalist ülkelere varana dek çeşitli toplumsal gelişkinlik seviyesindeki ülkelerin sporcuları Akdeniz Oyunlarında bir araya gelmektedirler. Bu çeşitliliklere rağmen farklı halklardan sporcuların bir araya gelmeleri halklar arasındaki kardeşlik ilişkilerini geliştirmekte ve dünya barışına hizmet etmektedir.

Akdeniz Oyunları'nın şimdiye kadarki bilançosuna baktığımızda iki gelişkin kapitalist ülkenin İtalya ve Fransa'nın en başarılı ülkeler olduğunu görmekteyiz. Bu da bir ölçüde doğal. Çünkü bu iki ülke geri ve bağımlı ülkelerin sırtından çıkardıkları emperyalist sömürünün bir bölümünü spora ayırarak pek hızlı olmasa da sporda gelişme kaydetmektedirler. Aslında onları spor konusunda iten dürtü sporda sosyalist sistemle kıyaslandığında kapitalizmin bir hayli geri kalmış olmasıdır.

Akdeniz Oyunları'nda İtalya ve Fransa'nın ardından Yugoslavya'nın geldiğini görüyoruz. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra sosyalizme geçen Yugoslavya'nın geldiğini görüyoruz. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra sosyalizme geçen Yugoslavya'nın sporda büyük bir atılım gerçekleştirdiği izleniyor. Öyle ki Yugoslavya bazı spor dallarında dünya ölçüsünde söz sahibi hale gelmiştir. Söz gelimi basketbol, su topu, el topu dallarında Yugoslavya'nın dünya ve Avrupa şampiyonlukları vardır. Yine tek adımda Stekiç, 800 metrede Susanj gibi Avrupa rekorları kırmış, dünyaca ünlü atletlere sahiptir Yugoslavya. Ancak Yugoslavya'nın bazı spor dallarında eski gelişme temposundan uzak olduğunu hatta göreceli olarak gerilediğini de geçerken kaydedelim.

Split 1979

Oyunların bilançosunda, daha sonra İspanya, Türkiye, Yunanistan gibi bağımlı kapitalist ülkelerin yer aldığını görüyoruz. Türkiye'nin spordaki geri seviyesine rağmen böyle bir seviye tutturmasının nedeni bilindiği gibi Akdeniz ölçeğinde güreşteki üstünlüğüdür. Güreş dışında başarılı olunan spor dalı geçmişteki bir kaç istisna dışında hemen yok gibidir. Son zamanlarda yoz kapitalizmin toplumsal ilişkileri iyice alt üst etmesiyle güreş de çöküntüye gittiğinden başarı seviyesi iyice düşmektedir. Bu Akdeniz Oyunları'nda Yugoslavya başta olmak üzere İtalya, Fransa hatta Yunanistan gibi ülkelerin güreşte Türkiye ile boy ölçüşmeleri bir sürpriz olmayacaktır. Güreş dışındaki spor dallarında ise belki maraton hariç, Türkiye'nin hiç bir başarı şansı yoktur.

8. inci Akdeniz Oyunları iki hafta sürecektir. Bu süre boyunca karşılaşmaları bilgimiz olduğu ölçüde yorumlamaya devam edeceğiz.

Aday Listeleri Kesinleşti

Ankara (a.a.) — 14 Ekim pazar günü yapılacak Cumhuriyet senatosu üçte bir yenileme, Cumhuriyet senatosu ve milletvekili ara seçimlerine katılacak siyasi partilerle bağımsızların aday listeleri dün kesinleşti.

Öte yandan, seçimlere katılacak siyasi partilerin lider ve sözcülerinin radyo ve televizyonda yapacakları konuşmaların sırasını belirlemek için, 23 Eylül Pazar günü Yüksek Seçim Kurulunda ad çekme işlemi yapılacak.

Liderler ve parti sözcülerinin kura sonucu saptanacak sıraya göre radyo ve televizyonda yapacakları propaganda konuşmaları, 2 Ekim salı günü başlayacak. Radyo ve televizyondaki propaganda konuşmaları 13 Ekim Cumartesi günü sona erecek.

Yeni Hükümet Formülleri Tartışılıyor

(Baştarafı 1. sayfada)

cektir. Devlet ayakta bulundukça, hükümet krizleri gelir, geçiştirilir. İstikrarsızlık ve o tarz hükümetlerdir ki, devleti kemirmişler, denizi en sonda bitirmişlerdir». Bu satırlar, partiler üstü bir hükümet için kamuoyu oluşturma gayretleri arasında göze çarpmaktadır.

Bu istekler karşısında, CHP'nin ve AP'nin tutumunun farklı farklı olacağı sanılmamalıdır. Kendi hükümetinin düsmesine ya da düşürülmesine CHP'nin karşı koyacağı, bu amaçla dayatılan anti-demokratik yasaların çıkartılması, anti-demokratik uygulamaların artırılması isteklerine rıza göstereceği belirtilmektedir. Nitekim bir dizi anti-demokratik yasa değişikliği tasarısı ve «Olağanüstü Durum Yasası» CHP'nin gündemindedir.

AP'nin ise, hükümetin düşürülmesinden sonra hemen iktidara gelmek konusunda acele etmeyeceği, bir partiler üstü döneme geçici olarak rıza göstereceği söylenmektedir. Nitekim Demirel'in «Biz iktidar olacağız demiyorum, CHP iktidarı kaybedecek diyorum» şeklindeki sözleri dikkat çekmiştir. Ali Topuz bu sözlere karşılık vermiş Demirel'in «kime davetiye çıkardığını» sormuştur.

Demirel, partiler üstü bir hükümet altında Anayasa değişikliklerinin yapılmasını, Anayasa'nın son demokratik kalıntıları da yokedildikten sonra kendi partisinin iktidar olmasını istemektedir.

Öte yandan, anayasa değişikliği konusunda CHP içinde değişik görüşler çatışmaya başlamıştır. Değişiklik isteğine, Muhittin Taylan'ın karşı çıkmasından sonra Grup Başkanvekili Altan Öymen, hayıhah bir çekimserlik içinde demeç vermiş ve açık kapı bırakmıştır. Derken diğer Grup Başkanvekili Metin Tüzün Anayasa değişikliğine karşı çıkmıştır. Da ha sonra, CHP senatörü Muhsin Batur, Anayasa değişikliği isteğini yenilemiş, Ecevit ise Rize konuşmasında farklı bir tutum almıştır.

CHP örgütünün ve birçok parlamenterin Anayasa değişikliğine şiddetle karşı çıktıkları belirtilmektedir.

Hükümet sorununun ve anayasa değişikliği konusunun önümüzdeki günlerde giderek artan dozda daha yoğun tartışmalara yolaçacağı anlaşılmaktadır.

ŞOVENİZM

(Baştarafı 2. sayfada)

nin sansür barikatlarını aşamamıştır.

TRT'nin bu tutumuyla ilgili başka bir ilginç örnek de geçen hafta dikkatimizi çekti. Türk Dil Kurumunun Baş uzmanı bir dilbilimci öldü. Bu yurttaşımızın adı Agop Dilaçar'dı. Kendisi Ermeni idi. Ölüm haberini veren TRT, Agop Dilaçar'dan sadece Dilaçar diye sözetti. TRT bültenlerinde Agop adının kullanılmadan, yalnızca soyadının verilmesine özel bir özen gösterildi. Aynı şekilde, Agop Dilaçar'ın uzun yıllar hizmet ettiği Türk Dil Kurumu da gazetelere verdiği ölüm ilanında Agop adından kaçınarak sadece «A. Dilaçar» kelimelerini kullandı.

Milliyetçiliğin ne denli vahim bir şovenizm boyutlarına ulaştığı bu son örnekten de görülüyor. TRT ve TDK öylesine bir şartlandırma içindedirler ki, Türkçe dili konusunda uzmanlaşmış bir yurttaşımızın köken bakımından Ermeni olduğunun öğrenilmesini istememektedirler.

TRT ve TDK niye böyle davranmıştır? Acaba «öztürkçe» diye nitelenen birçok kelimenin TDK tarafından türetilip TRT tarafından yaygınlaştırılmasına bir Ermeni'nin katkı getirmiş olmasının, Ermenilere karşı sempati uyandıracağından mı korkulmuştur? Yoksa, «öztürkce» gibi bilim dışı bir deyimle tanımlanan yeni kelimelerin oluşturulmasında bir Ermeni yurttaşın önemli rol oynamış olması «Türklük gururunu» mu zedelemektedir? Başka bir deyişle, Türklere —TDK deyimiyle— «öztürkçe»nin öğretilmesinde (!) Ermeni kökenli bir yurttaşın baş uzman olarak etkide bulunması milliyetçiliğin şanına mı dokunmuştur?

TRT ve TDK'nın bu tutumunda Agop Dilaçar açısından da hazin olan bir yan vardır. Irkçıscven bir akımın ürünü olarak doğan Güneş Dil Teorisi'nin açtığı yolda bütün hayatını veren ve şu ya da bu ölçüde özümleme politikasına yardımcı olan bir Ermeni yurttaş, öldükten sonra adının TRT'de sansür edildiğini ve bir ömür boyu hizmet ettiği TDK'nın verdiği ölüm ilanında Agop adına saygı gösterilmediğini görseydi acaba ne yapardı? Agop Dilaçar, kendi sağlığında adını değiştirmediğine, yani Ermeni olduğunu inkâr etmediğine göre; sanırız ki, ölümünden sonra hiç değilse kendi adına saygı gösterilmesini beklerdi. Agop Dilaçar, resmi kurumların, kendi adını sansür edecek ölçüde şovenizmin etkisi altında olduklarını ne yazık ki anlayamadan öldü. Salt bu örnek bile, Agop Dilaçar'ın bütün ömrü boyunda ne denli iflah olmaz bir Türk milliyetçiliğine iyi niyetle de olsa hizmet ettiğini göstermiyor mu?

Kaçmaz: «Ülkenin Kana Bulanması Demirel'le Başladı»

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz, Demirel'in seçim gezilerindeki konuşmalarını eleştirerek, «Ülkenin kana bulanmasından yakınır gözüken Demirel, AP Milletvekili bir aşiret ağasının daha geçenlerde evinde kiralık katillerin ve küçük çapta bir cephane deposunun ele geçtiğini unutmuş gözükmektedir.» dedi. Kaçmaz, Demirel'in Doğu'da toprak ağalarına yaslanıp aşiret kavgalarını körükleyen ve halka karşı şovenizmi kışkırtan bir politikacı olduğunu belirtti.

Kaçmaz, açıklamasında şunları söyledi:

«'Anarşi ve bölücülük' edebiyatı yapan Demirel de çok iyi biliyor ki, ülkenin kana bulanması kendi hükümet döneminde başlamıştır. Onun «anarşi» dediği şey, gerçekte faşist terör ve saldırganlıktan başka bir şey değildir. Faşist komando kampları eski Demirel hükümetleri zamanında kurulmuş, ülkücüler gene aynı dönemde Demirel yönetminde açık teşvik ve himaye görmüşlerdir. Dahası da, sonraki MC dönemlerinde Demirel'in faşistlerle işbirliği açık koalisyonlara dönüşmüştür.

Türkiye'yi kana bulayanlar Demirel'in suç ortağı ülkücü faşistlerdir. Demirel bir yandan faşist milliyetçi hareketle işbirliğini sürdürürken, öte yandan siyasal amaçlı cinayetlerde hayatlarını kaybeden yurttaşların çokluğundan yakınmaktadır. Bu ikiyüzlülüktür.»

Ahmet Kaçmaz, AP'nin Doğu'da işbirlikçi toprak ağalarına ve aşiret kavgalarına yaslanarak siyaset yaptığını, Doğu'daki halk güçlerine karşı ise sürekli şekilde şovenizmi körüklediğini belirterek şöyle devam etti:

«AP'li milletvekillerinin kiralık profesyonel katil tutup, onları evinde beslediği emniyet kayıtlarında sabittir. Aynı toprak ağasının kendi adamları aracılığıyla yurttaşlara saldırılar düzenlettiği, köy bastırıp adam öldürdüğü gene herkesçe bilinmektedir. Bu AP milletvekili evinde bulunan külliyetli miktarda silahın kendisine ait olduğunu emniyete bizzat başvurarak bildirmiştir.

Halk güçleri Demirel'in ve partisinin hangi karanlık amaçlara hizmet ettiğini ve ne denli koyu bir şovenist olduğunu iyi bilmektedirler.»

TİP TRT'NİN SİYASİ PARTİ HABERLERİNİ VERİRKEN İZLEDİĞİ TUTUMU VE AYBAR'IN DEMEÇLERİNİ ELEŞTİRDİ

Türkye İşçi Partisi basın bürosu sekreteri Gündüz Mutluay, TRT'nin siyasi parti haberlerini vermekte izlediği tutumu eleştirek, siyasi mevta Aybar'ın antikomünist ve anti-Sovyet politikasını eleştiren demeçlerinin TRT tarafından sansüre tabi tutulduğunu ve anlaşılmaz hale getirildiğini söyledi.

Bağlantısızlar Havana Zirvesi

(Baştarafı 3. sayfada)

anlamına geldiğidir. Bir başka deyişle, bu görüşün savunucuları her zaman herkesle beraber olmayı, hem dostlarla hem düşmanlarla, hem iyilikten yana hem kötülükten yana güçlerle beraber olmayı doğru görüyorlar. Onlar bu düşünceyi kimden alıyorlar? Bu düşünce, bağlantısız ülkelerde halkın kafasını karıştırmayı amaçlayan, onların anti-emperyalist mücadelesinin sivri ucunu törpülemeye çalışan bir emperyalist tertibin parçasıdır.

Bağlantısızlar Hareketi aynı zamanda bağlantısız ülkelerin ekonomik bağımsızlığını amaçlayan bir hareket olduğu için emperyalistler şeytani yollara başvurarak bu doğrultuyu saptırmak istiyor.

......

Bundan dolayı emperyalizm, bağlantısız ülkeler halklarının ekonomik kurtuluş için verdikleri ikinci kurtuluş kavgalarını zayıflatmaya çalışmaktadır.

Emperyalizmin Bağlantısızlar Hareketini zayıflatmak için başvurduğu bir başka uğursuz yöntem, hareketi bölmek ve destekleyicilerinden koparmaktır. Bu özellikle Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist ülkelerin Bağlantısızlar Hareketine yardım elini uzatmasında söz konusu olmaktadır. Emperyailstler her zaman Bağlantısızlar Hareketi ile sosyalist ülkeler arasında ayrılık çıkartmaya çalışır. Dahası, emperyalistler bağlantısız ülkelerin kendi aralarında da bölünmeler çıkartmaya çabalar.

......

Bağlantısızlar Hareketi, bugün dünyada silâhsızlanma için verlen mücadelede özel bir konuma sahiptir. Bu, emperyalizmin silahları üstüste yığması yeni bir aşamaya ulaşmakta olduğu için de böyledir. Silahlanma daha da tehlikeli bir aşamaya erişmektedir, çünkü NATO'nun en saldırgan çevreleri ile Pekin'deki ve Tokyo'daki yöneticiler arasında yeni köprüler kurulmaktadır.

......

Havana, Bağlantısızlar Hareketinin temel anti-emperyalist politikalarının ve ilkelerinin gittikçe pekiştiğinin kesin bir kanıtıdır.

Amerikan

(Baştarafı 3. sayfada)

1975'den beri ilk kez yeniden yükselme eğilimi göstererek, yüzde 6'yı aştığı, gerçek işsizlik oranlarının ise çok daha yüksek olduğu bildirilmektedir.

Amerikan sanayiinin nabız atışlarını yansıtan Dow Jones hisse fiyatlarının ise düşüş kaydetmekte olduğu blinmektedir.

Bazı iktisatçılar, ABD ekonomisindeki buhran belirtilerinin hızla ortaya çıkmasını, hükümetin tespit ettiği yüksek faiz hadlerine doğal ve geçici bir tepki olarak değerlendirmektedir. Bir Amerikan ekonomik araştırma kuruluşunun hesaplamalarına göre 1979 sonunda ve gelecek yıldan itbaren sanayi üretiminin artması ve ekonominin canlanması söz konusudur. Ama Amerikan ekonomisini bekleyen asıl tehlike, 1980 ortasında korkunç bir enflasyon hummasının pusuda bekliyor olmasıdır. Bu nedenle önümüzdeki yıl başta ABD olmak üzere tüm gelişkin kapitalist ülkelerde enflasyonun yeniden «bir numaralı halk düşmanı» ilân edilmesi şaşırtıcı olmayacaktır.

Batı Alman Merkez Bankası başkanı Otmar Emminger, «Amerikan örneği tekrar kanıtlıyor ki, enflasyon bir kez yerleştikten sonra ondan kurtulmak neredeyse imkânsızdır,» diyerek enflasyonun nasıl bir sülük gibi ABD ekonomisine yapıştığını gözler önüne seriyor.

Batılı çevrelerde yapılan değerlendirmeler, güncel buhranın ABD'den başlayarak bütün kapitalist ülkelere zincirleme yayılmakta olduğu, enflasyonun yanısıra üretimde gerileme, ve borçların yığılması olgularının her yerde gözlenmeye başlandığı biçimindedir. Bu durum, eskiden beri buhranın yükünü «yoksul» ülkelerin sırtına yıkmaya ve zorlukları böyle aşmaya alışmış olan ABD, Avrupa ve Japon tekellerini zor durumda bırakıyor.

Havsa

(Baştarafı 6. sayfada)

dı CHP'nin faşist milliyetçi harekete karşı kararlı bir mücadele verdiğini de söyleyemeyiz. Biz işçiler olarak bu seçimlerde ilericileri, sosyalist partileri desteklemede kararlıyız. Gazeteniz bu konuda uyarıcı olmalı, sosyalist ve ilerici güçleri birleştirme yolunda çaba göstermelidir. Bu dayanışma olduğu sürece, işçiler değil, sömürücü patronlar yenik düşecektir.»

Sonra kadınlı erkekli haykırıyorlar: «Sendika hakkımız söke söke alırız»

Gerçek Durum

(Baştarafı 1. sayfada)

milliyetçi hareketin bozkurtlarını halkın üzerine salarken, öte yandan değişik faşist dikta alternatiflerini ve hazırlıklarını da yürütüyor. MHP dışındaki faşist ve militarist klikleri de örgütlüyor, —yedekte tutuyor. Katil kimlikleriyle ipliği iyice pazara çıkan başbuğdan ve bozkurtlarından vazgeçmeksizin, onların dışında da faşist dikta alternatiflerini kolluyor, teşvik ediyor, yönlendiriyor.

Emperyalizmin işbirlikçisi olan yerli tekelci sermaye çevreleri de halk düşmanı komplonun mimarları arasında yer alıyorlar. Kapalı kapılar ardında yeni yeni modeller aranıyor. Pazarlıklar ve hazırlıklar yapılıyor. Yeni yeni alternatifler ve hatta isimler üzerinde duruluyor.

Tekelci ve işbirlikçi sermaye çevrelerinin Güney Kore'ye, Brezilya'ya özenmeleri ve bu ülkelerden sık sık sözetmeleri boşuna değil. İran'daki mevziini yitiren Amerikan emperyalizminin Türkiye'de «bölücülük» avazelerini yükseltmesi de rastlantı olamaz. Türkiye'de «başı ezileceklerin» bulundunu söyleyenlerin, bu deyimle faşistleri kastettiğini sanmak elbette ki budalalıktır. Sınıf esasına dayalı bunca siyasal örgüt, sendika, dernek yada diğer kuruluşlar varken ve sınıf mücadelesi gerçeği sadece toplumsal yaşamın kendisi değil, yasaların dahi kabul etmeye mecbur kaldığı bir olguyken, Türkiye'de egemen yasaları bile çiğneyerek sınıf mücadelesi verilemeyeceğini söyleyen resmi beyanlar hesbelkadar yapılmıyor.

12 Mart'da 60 kadar maddesiyle geriye doğru değiştirilmiş ve liberal özüne ağır bir darbe indirilmiş olan 1961 anayasasının son demokratik kalıntılarının da yokedilmesi için süren yoğun kulislerin kamu oyuna yansıması da sadece AP'nin başının altından çıkan bir tezgâh sanılmamalıdır.

Bütün bunlar gösteriyor ki, milliyetçi harekete karşı birinci plandaki anti-faşist mücadeleyi, genel olarak tüm faşist tehdide karşı olan diğer görevlerle bütünleştirmek ve faşizmin asıl dayanağının militarizm olduğu gerçeğini hiçbir zaman gözardı etmemek gerekir.

Dahası da, unutmalayalım ki; faşizme karşı mücadelemiz, aynı zamanda siyasal gericilikle ve faşizmle uzlaşan bütün eğilimlere karşı verilen genel siyasi demokrasi mücadelesiyle bir bütün oluşturur. Topyekûn insan haklarına, genel olarak tüm özgürlüklere, ancak böyle tutarlı ve kapsamlı bir demokratik politikayla sahip çıkabiliriz.

Kitlelerin en geniş kapsamlı demokratik birliği, ancak tüm demokratik taleplerin bir bütün olarak ele alınmasıyla sağlanabilir. Geniş toplum kesimlerini ancak böylesine bütünsel bir demokratik mücadele programı etrafında toplamak olasıdır.

Ekonomide Türkiye Nerede?

(Baştarafı 3. sayfada)

bir Türk firması içerde elde ettiği satış bedeli ile bir şey satın alabilir mi dışardan? Türk özel kesimi Türk köylüsünün ürünlerinden elde olunan ve Türk işçisinin dışardan gönderdiği dövizlerle Türk köylüsü ve işçisini sömürecek makanizmayı yürütür. Örneğin Almanya'da durum böyle midir?

Denebilir ki, Türk özel kesimi üretime egemen değildir ama Türkiye'ye yön veren Amerikan burjuvazisi buna egemendir. Zaten bu nokta önemlidir. Türkiye'de kargaşa Amerikan burjuvazisinin kendi ekonomisinin iç çelişkileriyle bocalamaya başlamasından sonra artar olmuştur. Bunalım batıda 1974 petrol zammıyla değil, 1970'de başlamıştır. Petrol bunalımı Amerikan ekonomisinin bunalıma düşme nedeni değildir; **Enflasyon** adlı yapıtımızda belirtildiği gibi, başlayan (1970'de) bunalımdan kurtulma vesilesi ve yolunu oluşturmuştur. Durum bu iken yani birinci petrol bunalımından Batı güç belâ kurtulmuşken, ikinci petrol bunalımı gelmiş ve bu kez Lafontaine'in peynir oyunu eskisi gibi yutturulamamıştır. 1974 bunalımından kurtulma yolunu bulan Batı kapitalizmi 1979 bunalımında bocalamakta ve bocalarken etrafa korku ve kargaşa ihraç etmektedir.

Türkiye'nin şanssızlığı, burjuvazi yıkılmak için bir üfürme beklerken proleter hareketin kendini toparlayıp görev ve işlevine sahip çıkamayışıdır. Bu işleve sahip çıkıldığında aydınlık günü göreceğiz... Hem bu aydınlık, tünelin ucunda da değil...

Et

(Baştarafı 6. sayfada)

değerlendiriyorsunuz?» diye sorduk:

«Ben, yeterli besiyi alan hayvanlarımı, Turhal'da veya İstanbul'da komisyoncuya satıyorum. Canlı hayvanın kilosunu 50-60 lira arasında satıyorum. Oysa ki, piyasada et, büyük şehirlerde 150-200 liraya kadar satılıyor. Aradaki fark, ne bizim cebimize, ne de tüketicinin cebine gidiyor. Aracıların ceplerini dolduruyoruz. Bizim en önemli sorunumuz, ürünlerimizi değerlendirmede oluyor. Bizler, ürünümüzü ayağımızda aracısız satmak istiyoruz. Bence bunun yolu gerçekten besicilerin ve et tüketicilerinin çıkarlarını savunan demokratik halk kooperatifleri vasıtasıyla olur. Böyle bir kooperatifimiz olsa, bizler, İstanbul'lara kadar hayvan götürüp yok pahasına aracılara satmayız.»

Roma Belediye Başkanlığı İçin En Şanslı Aday İtalyan Komünist Partisinden Petroselli

Roma (a.a.) — Bu ay sonunda Roma'da yapılacak Belediye Başkanlığı seçiminde en şanslı adayın İtalyan komünist partisinden Luigi Petroselli olduğu belirtildi. 1949 yılından beri İtalyan komünist partisinin üyesi olan Petroselli, 1976 yılından beri komünist partisinin Roma bölgesi sekreterliğini yürütüyor ve 1971 yılından bu yana Roma Belediye Meclisi üyesi bulunuyor.

Roma'nın gelecekteki belediye başkanı Petroselli, «L'Unita» ve «Paese Sera» gazetelerinde uzun süre gazetecilik yapmıştı.

Bitlis'te Bir Gerici Nihayet Adaylığını Koyacak Bir Parti Bulabildi

MUHYETTİN MUTLU, KÜRÜMOĞLU'NUN MSP'YE BAŞVURUSUNU «BİR FAŞİSTİN BENİM MEMLEKETİMDE İŞİ YOK» DİYEREK REDDETTİ

Bitlis, (Özel) — Orhan Kürümoğlu Bitlis'te CGP'den senatör adayı oldu. Çevrede gerici-faşist olarak bilinen Kürümoğlu, pek çok partiden aday olmak için çalıştı, ama sadece CGP'den itibar görebildi.

Kürümoğlu daha önce AP senatörü idi ve bir ara Köy İşleri Bakanlığı yapmıştı. Daha sonra Kamuran İnan'ın öne çıkmasıyla AP içindeki şansını yitirmiş ve 1969 seçimlerinde seçilememişti.

Kürümoğlu bundan sonra umudunu MHP'ye bağladı. Türkeş'in bütün toplantılarına katıldı, bir militan gibi çalıştı. 1977 senesinde MHP'den milletvekili adayı olan Kürümoğlu, Bitlis halkından umduğunu alamadı, ders aldı.

14 Ekim seçimlerinde aday olmak için bir kere daha AP'ye başvuran Kürümoğlu, AP'den yüz bulamadı. MSP'ye başvurdu ama, MSP Bitlis milletvekili Muhyeddin Mutlu, «bir faşistin benim memleketimde işi yok» diyerek Kürümoğlu'nun başvurusuna karşı çıktı.

Kürümoğlu en sonunda CGP listesinden Bitlis senatör adayı oldu. Bitlis halkı, MHP'den aday olmaya cesaret edemiyen Kürümoğlu'na, hangi kılığa girerse girsin, gereken dersi vereceklerini söylüyor.

BİTLİS TÖB-DER

(Baştarafı 1. sayfada)

dirdiğine göre, öğretmenlerinin kıyılma nedeni, «Ecevit'in Bitlis mitinginde halkın taşıdığı dövizler ve bazı ilerici sloganların yer alması»dır. Bu mitingte bazı ulusal demokratik taleplerini Ecevit'e duyuran, Doğu'daki baskıların kaldırılmasını isteyen halk, öğretmenlerin bu nedenle kıyılmasını tepkiyle karşılamıştır.

Fabrika Artıklarıyla

(Baştarafı 6. sayfada)

araştırmaya dayanmadan, altyapı tesisleriyle bütünlenmeden, bir plan sonucu değil, oy hesaplarına dayanılarak kurulmuştur. Azot tesisleri hemen hemen tamamı yurt dışından getirilen hammadde ile çalışmaktadır. Üstelik bu fabrika devreye giriş çıkış yolu ile demir oksit tozu ve kükürt dioksit gazı salarak üreticiyi zor durumda bırakmaktadır. Bu zararlı artıkların bitkiler üzerindeki etkileri büyük olmaktadır. Bu gazlar bile bile gece yarısı fabrika bacasından salınmaktadır.

«Bakır İzabe tesislerinde oynanan komedi ise bir başka. Bu kuruluşun hammadde gereksinimi yurt içinden sağlanmakla birlikte kuruluş planının olmayışından fabrika yüzde yirmibeş üretimi ancak gerçekleştirebilmektedir. Hammadde kaynağı dikkate alınmadan kurulan fabrika, işleyebileceği hammaddeye göre konsantre tesislerini de kuramamıştır. Çünkü hammadde Murgul ve Kastamonu'dan gelmektedir. Böylece düşük kapasite ile çalışarak gün geçirmektedir.

«Düşük kapasite ile çalışmasının yanında çevreye verdiği zararla da önemli bir ürün kaybına neden olmaktadır. Bu fabrika da azotunkine yakın miktarda kükürt dioksit salarak ürünlere zarar vermektedir.

«Azot ve Bakır'ın aynı ürün üzerindeki etkisi birleşerek şöyle bir oluşum ortaya çıkarıyor. Demir oksit bitkinin üzerini kaplıyor, kalite düşmesine neden oluyor. Kükürt dioksit ise ürünü tamamen yakıyor.

«İşin ilginç yanı, fabrika yetkilileri bunların bacadan ne oranda salındıklarını bile bilmiyorlar. Bunu önlemenin bu teknolojiyle mümkün olmadığı da açık.»

LONDRA'DA ANTİ-NÜKLEER GÖSTERİ

Londra (ANKA) — Londra'da, nükleer santrallerin yapımını protesto amacıyla düzenlenen gösteriye binlerce kişinin katıldığı bildirildi.

Aralarında sinema oyuncusu Julie Christie'nin de bulunduğu gösteri olaysız sona erdi.

«İskoçya nükleer tehlikeyle mücadele komitesi»nce düzenlenen protesto gösterisinin, İngiltere'de, son yılın en geniş çaplı gösterisi olduğu bildirildi.

«İşçi Komiteleri»

(Baştarafı 6. sayfada)

Nitekim Samsun İl İşçi Komitesi'nin yönetici ve üyeleri CHP'den ihraç edildiler.

CHP işçilere son sözünü söylemiştir. İşçilere göre politika gütmekten korkan CHP, onlardan kendi politikalarına kulluk etmelerini istemektedir. Ama işçiler artık gerçek kurtuluşlarının nerede olduğu biliyorlar.

Havsa Tekstil İşçileri Fabrikayı Terketmiyecek

● İşçilerin yasal Hak talebi işverenin lokavtıyla karşılaştı.

● Direnen işçiler: «Seçimlerde İlerici ve Sosyalistleri destekliyeceğiz.»

Edirne — Havsa'da faaliyette bulunan İstanbul Tekstil Anonim Şirketi Fabrikasının işçileri 1 Eylül'den beri direniyorlar. Fabrikada kadın-erkek 61 işçi çalışıyordu. Patron, uzun süredir gaspedilen haklarını isteyen işçilere lokavt uyguladı. İşçiler, yasal dayanağı olmayan bu lokavt uygulaması üzerine topluca direniyorlar.

İşveren, ramazan bayramında vermesi gereken bir maaş ikramiyeyi kesince, işçiler 1 Eylül günü işi yavaşlattılar. Patronun lokavt kararı üzerine, işi yavaşlatma eylemi direnişe dönüştürüldü. Fabrikanın önünde çadır kuran işçiler, işyerini terketmeme kararı aldılar.

İşçiler, verilmeyen ikramiye ile birlikte, birikmiş mesailerin de verilmesini istiyorlar. İşçiler arasında, 8 aydır mesailerini alamayanlar var. Bir süredir işyerinde sürdürülmekte olan sendikalaşma faaliyetinden rahatsızlık duyan işveren, birikmiş mesaileri işçilere karşı bir koz olarak kullanıyor. DİSK'e bağlı Tekstil'de örgütlenme mücadelesi veren işçilere, bundan vazgeçmedikleri takdirde mesai ödenmiyeceğini belirtiyor ve ödeme yapmıyor.

İşçiler hiçbir baskının kendilerini sendikal örgütlenmeden alıkoyamıyacağını söylüyorlar. Kadınlı erkekli, gecell gündüzlü fabrikanın önünde nöbet tutuyorlar. Öte yandan, yasa dışı işçi alımı yapmak isteyen işveren, çevre köylerden, faşistleri fabrikaya sokmak istiyor. İşçiler, fabrikayı bir avuç kiralık faşiste terketmiyeceklerini hay kırıyorlar. İşçiler çalışmak istedikleri halde patronun onları fabrikaya sokmadığı iş müfettişleri ve noterlikçe belirlenmiştir. Buna rağmen patron işçilerin karşısına jandarmayı çıkartmıştır. Direnişi kıramıyacağını gören işveren, son çare olarak bazı işçilere 50'şer bin lira para teklif etmiş, ama bu iğrenç gayreti de sonuçsuz kalmıştır. İşçilerin karşısına sarı sendika Teksif'i çıkarma çabası da bir sonuç vermeyince patrona şimdilik işçilerin yorgun düşüp yenilgiyi kabullenmelerini beklemek kalıyor.

«Hayır» diyor işçi temsilcisi. «Yılmayacak, haklarımızı söke söke alacağız. Günlük olarak çıkmaya başlayan gazeteniz bizi bularak sorunlarımızı yansıttıktan sonra bizim için yenilgi yoktur. Çünkü bu, ilericilerin yaygınlığını ve dayanışmasını gösteriyor. CHP'den umduğumuzu bulamadık. Tüm arkadaşlarımız üç yıldır asgari ücretten para aldıkları halde, tüm başvurularımız sonuçsuz kal-

Devamı 5. sayfada

İşçiler Sosyalizme Hizmet Eder

● CHP Samsun İl Başkanlığı Bir Emirle «İl İşçi Komitesi»ni feshetti. 850 İşçi «Kurtuluşumuz Kendi Eserimiz Olacaktır» diyor.

CHP tüzüğü, «işçi komiteleri» kurulmasını ister. Böylece CHP, işçileri örgütliyeceğini, onların partisi olacağını umar.

Bu bir masaldır. CHP işçilerin değil, bir avuç çıkarcının, vurguncunun desteğiyle ayakta durmaktadır. Onlara hizmet etmektedir.

CHP'nin işçilerden korktuğunu, onların örgütlenmesini istemediğini gösteren ilginç bir örnek Samsun ilinde yaşandı.

Samsun'da CHP, «İl İşçi Komitesi» adı altında bir örgüt kurmuş! Bu komite 850 işçiyi örgütlemiş. İşçiler bir araya gelmişler, kendi sorunlarını tartışıp görüşmüşler.

Ama CHP işçilerin birleşmesinden öcü gibi korkar. Nitekim işte bunun için Samsun'da işçilerin bir araya gelmelerinden, bazı çıkarcılar rahatsız oldular. Komiteyi çalıştırmak istemediler.

Bunun üzerine «komite» başkanı Nusret Germi, Sekreter Necmettin Gök, Sayman Kemal Özçamlıbel ortak bir çağrı çıkararak, işçileri toplantıya çağırdılar. Çağrıda şunlar söyleniyor:

«CHP Samsun İl örgütü içinde örgütlenerek hızla büyüyen işçi komitelerimizden ürkmektedirler çünkü işçinin örgütlü gücü onların hegemonyasına son verip işçileri bir deposu olmaktan çıkarıp yönetim birimlerinde görev aldıracak. CHP'nin içinde ve siyasal iktidar içinde işçi etkinliğini arttıracak... İşçinin bu örgütlü gücü egemen güçlerin işine gelmemektedir. Bu nedenle çeşitli bizans oyunları tertipliyerek böl-yönet sistemini uygulayıp işçinin bu örgütlü gücünü tesirsiz hale getirmek istemektedirler.»

«Komite» işçileri toplantıya çağırdı ama, CHP il yönetimi bundan büyük bir korkuya kapıldı. İl yönetimi Nusret Germi'ye bir yazı yazarak şunları söylüyor:

«...tarafınızca sürdürülmekte olduğu anlaşılan «SAMSUN İL İŞÇİ KOMİTESİ» adıyla devam ettirilmek istenen her türlü çalışmalarınıza derhal son verilmesini, 26.8.1979 tarihinde yapılacağı öğrenilen «İŞÇİ KOMİTELERİ» adıyla yapılacağı bildirilen toplantıya hiç bir şekilde izin verilmiyeceği»

İl yönetimi işçilere de birer mektup yazarak toplantıya katılmamalarını istedi. Bununla da yetinmedi, toplantıyı engellemeleri için resmi makamlara yazı yazdı.

Görülüyor ki, CHP, kendi kurduğu «işçi komitelerine» bile tahammül edemiyor. Çünkü o, işçilerin yönetmesini değil, yönetilmesini istemektedir. İşçiler buna razı olmayınca da partiden atmaktadır.

Devamı 5. sayfada

Köy-Koop: Devlet Süt Üreticisinin Sömürülmesine Göz Yumuyor

Köy-Koop Ankara Birlik Başkanı Şevki Akıncı, Başkanlar Toplantısının açılış konuşmasında devletin tutarlı bir süt politikası izlememesini eleştirmiştir. Akıncı, devletin kayıtsızlığının parababalarına yarar getirdiğini savunmuştur.

Bir litre maden suyunun 25 liradan satıldığı bir ülkede sütün litresinin 9 liradan kapatılmasını üretici aleyhinde bir uygulama olarak niteleyen Akıncı, üreticinin sürekli zarar ettiğini belirtmiştir. «Bir kilo yemi 750 kuruşa alan köylünün 3.5 yağlı sütü 9 liradan sattığını» belirten Şevki Akıncı, bir kilo sütte 10.5 liralık tereyağ bulunduğunu, köylüye bu yağın bedelinin dahi ödenmediğini açıklamıştır.

Akıncı, daha sonra bu politikanın birkaç büyük fabrikatör ve holdingin işine yaradığını da sözlerine eklemiştir. Tereyağı, süt ve yoğurda hile karıştırdıkları halde istedikleri fiyatı koyanlara göz yumulurken, devletin üreticiye yardımcı olmamasını eleştirmiştir. Devletin üreticiye destek olmaması halinde süt üretiminin azalacağını ve süt dış alımına gidileceğini dile getiren Şevki Akıncı, süt politikasının yeniden değerlendirilmesini istemiş, süt fiyatları için devlet yardımını önermiştir.

Et Üretenler Et Yiyemiyor

Mehmet Yanar (Turhal Gerçek Muhabiri)

Turhal, Yeşilırmak havzasının ekonomik ve sosyal yönden gelişkin bir şehri. Bu bölgede köyden göçün en yoğun olduğu şehir. Bu nedenle nüfusu hızla artmakta. Genellikle dağ köylerinden topraksız ya da az topraklı köylüler akın akın bu şehre göçerler.

Şeker sanayiinin ürünlerinden olan melas ve şeker pancarı küspesi şehrin kenar mahallelerinde besiciliğin kaynağı olmuştur. Dağ köylerinde hayvancılık geleneği olan köylü, bu kentte besicilik yaparak bu geleneğini sürdürüyor.

Hayvancılığın önemli bir kolu olan et üreticiliği (besicilik) yapılan bir semtte, besicilerin sorunlarını kendilerinden öğrenmek istedik. Bir besiciyle, Sabri Evcimen'le söyleşide bulunduk.

Sabri Evcimen, Artova'nın dağ köyü olan Gazipınarı'ndan. Toprağının az olması nedeniyle, 1953'te Turhal'a göçmüş. Turhal'a, Şeker Fabrikasına çeşitli işlerde geçici işçi olarak çalışmış.

Gerisini şöyle anlattı, Sabri Evcimen: «Köydeki arazimizin tümünü satarak buradan, şehrin kenarından, kardeşlerimle birlikte bir tarla aldık. Birer ahşap ev ve yanlarına birer de ahır yaparak besicilik için teşebbüse geçtik. Bir arkadaşımla daha önceden çalışarak biriktirdiğim parayla çevre köylerden inek ve dana satın alarak onları beslemeğe başladık.»

Besicilikte yemin önemi büyüktür. Sabri Evcimen'e yem sağlamada zorluk çekip çekmediğini sorduk. «Şeker Fabrikasının pancar üreticilerine küspe verdiğini, pancar üreticisi olmayan, fakat besicilik yapanlara küspe vermediğini, söyleyerek, şöyle devam etti: Biz küspe ihtiyacımızı pancar üreticilerinden sağlıyoruz. Bu ise, fiyat ve miktar yönünden bize ağır geliyor. Halbuki fabrikanın besicilere ihtiyaçları kadar küspe vermesi gerekmektedir.»

Becisilerin sorunlarıyla ilgilenen bir örgütlerinin olup olmadığını sorduk.

«Geçen senelerde kurulan bir besiciler kooperatifi var. Hatta ben de bu kooperatifin üyesiyim. Şu ana kadar kooperatifin hiç bir yararını görmedim. Oysa ben, kooperatiften kredi ve yem sağlamada ve ürünümüzün değerlendirilmesinde bir takım yararlar bekliyordum. Şimdiki yöneticiler, büyük besicilerden yana olduğu için, bizim gibi küçük besicilerin sorunlarına eğilmiyor.»

«Beslediğiniz Hayvanları nasıl

Devamı 5. sayfada

Gerçek Konuşalım

Hüseyin Hasançebi

Kambur

Türkiye'de demokrasinin sırtında taşımak zorunda olduğu kamburlar bir değil, beş değil, pek çok. Azgın sömürü, hakların ve özgürlüklerin kısıtlılığı, sıkıyönetim, sömürü...

Hepsi demokrasinin sırtında birer yük ama biri var ki, demokrasinin taşıyacağı gibi değil, MHP!

Nedir MHP? Siyasi görünümü olan bir kuruluş. Anayasaya bakılırsa bir partidir. Ama yanılmamak gerek. Siyasal cinayet şebekelerine de «parti» dendiği olur. MHP böyle bir kuruluştur. Siyasal kisveye bürünmüş azılı bir cinayet şebekesidir.

Faşizm elbette bir çete ve şebeke işi değildir, Çok daha ciddi bir sınıf örgütlenmesidir faşizm. Bugün Türkiye'de burjuvazi faşist örgütlenmenin bu şeklini deniyor.

Ama MHP'nin içyüzü açığa çıktı. Çünkü iş çığırından çıktı. Kimi çevreler, hiç perva duymaksızın demokrasiye ömür biçebiliyorlar. Halka kefen hazırlıyor. MHP şirretliği bu ortamı fırsat bileyim derken kan denizinin içine düştü.

Yakalanan her katil söze, «MHP ile ilişkim yoktur» diyerek başlıyor. «Silahlı MHP'den, parayı ÜGD'den aldım» diye devam ediyor.

Onlar böyle konuştukça Türkeş demokrasi güçlerine dönüp sırıtıyor. Pişmiş kelle misali. Alay edercesine. Kendi rahatlığına kendisi de şaşarcasına.

Can güvenliğini sağlayacağım diye gelen hükümet ise olup biteni seyrediyor. Seyretmekle kalmıyor. MHP'yi meşrulaştırıyor da.

Emekçiler ise «MHP'nin kapatılması»nı istiyor.

Ama MHP'nin ve yan kuruluşlarının kanlı eylemleri sürüyor. Faşizm lehine bir siyasal denge varmış gibi.

MC partilerinin ve tekelci sermayenin gerici rejim özlemleri de bu kanlı mozayiğe bakarak yükseliyor.

Sermayenin «büyük hesaplar» peşinde koştuğu dönemi küçük hesaplar içinde kalarak seyretmek, demokrasi güçlerinin aşabilecekleri bir zaaftır. Bunun mutlaka aşılması gerekir. Emekçi sınıf mücadelesi de, halkımızın hayati çıkarları da, bu aşamada oyunbozanlığın daha fazlasına katlanacak durumd değildir.

Işte bu nedende, yaklaşan seçimlere, en az gerici siyasi güçler kadar kararlı gitmek, emekçileri kendi sınıf politikaları yönünde göreve seferber edebilmek gerek.

Demokrasinin MHP kamburundan kurtulması, demokrasi güçlerinin kendi kamburlarından kurtulmasıyla mümkün olacaktır.

Çeltek Maden Ocağında «Gizlenen» Gerçekler

Bilindiği gibi Çeltek Maden ocağında bir süre önce sel felâketi nedeniyle 16 işçi mahsur kalmışlardı.

Günlerdir «çalışmalar» sürdürülmesine rağmen işçilere ulaşmak mümkün olmamıştır. Bu gidişle ve bu çalışmayla işçilere ulaşmanın uzmanlar tarafından kısa sürede mümkün olamayacağı belirtilmiştir. Bunun nedenlerini uzmanlar şöyle açıklamaktadır:

«Aslında mahsur kalan işçiler sondaj tekniği ile iki gün içinde kurtarılmalarının sağlanması mümkün iken, çalışmalar işverenin çıkarları doğrultusunda yürütülmüş ve esas amaç olarak çalışmalarda galerinin çamurdan temizlenmesi ön plana alınmıştır. Bu da işverenin çıkarlarına gelmektedir. Tamamen çalışmalar bu doğrultuda, işverenin çıkarları doğrultusunda, yürütülmüştür. Eğer işçilerin kurtarılmaları ön plânda tutulsaydı Son daj Tekniği ile mahsur kalan işçilerin iki gün içinde kurtarılması sağlanabilirdi. Eğer bundan sonra da Galerinin çamurdan temizlenmesi işlemi devam ederse ancak 16 işçiye bir ayda varmak mümkündür.

Yine bilindiği gibi Galeriye havalandırma bacalarından su basmasıyla facia meydana gelmiştir. Burada işverenin sorumsuzluğu büyüktür. Suyun girdiği havalandırma bacası zeminden yarım metre yükseklikte bulunmakta ve tamamen tahtadan yapılmıştır. Eğer söz konusu havalandırma bacası zeminden iki veya üç metre yükseklikte yapılmış olsaydı bu felâketin önüne geçmek mümkün olabilirdi.

Buna benzer ihmalkârlıkları çoğaltmak mümkün. Örneğin, söz konusu ocakta üretim tamamen ilkel metodlara dayanılarak yapılmaktadır. Hiçbir güvenlik önlemi önceden alınmış değildir. En önemlisi de **Erken Uyarı Sistemi** işveren masraflı oluyor diye yaptırmamıştır. Bu sistem galeride mevcut olsaydı işçilerin su baskınından haberi olacak ve dolayısıyla kurtulmaları sağlanacaktı.

Çeltek kömür ocaklarındaki gerçekler siyasi iktidarın aczidir.

DSİ, Dört Ay Çalıştırdığı İşçilere Ücretlerini Vermiyor

● Muş'un Bulanık ilçesinde DSİ'nin kanal işlerinde çalışan işçiler: «Bizi işten attıkları gibi 5 kuruş para da vermediler.»

Muş'a bağlı Bulanık ilçesinde DSİ'nin kanal işlerinde çalışan bir gurup işçi, toplu olarak işten çıkarıldı ve çalıştıkları 4 aylık sürenin karşılığı olan ücretleri de ödenmedi. Hakları verilmeyen işçiler olayı gazetemize şöyle anlattılar :

«Çoğunluğu köylü olan 30 kişi 4 ay müddetle kazma-kürek çalıştırıldık. İşe girerken yevmiyeyi 371 lira olarak bildirdiler. Ne var ki, çalıştığımız sürese 5 kuruş bile vermediler. Üstelik Ağustos ayının 17'sinde de bizleri işten attılar. Ve halen de çalıştığımız günlerin parasını vermiş değiller. İşe alırken sigorta ettirileceğimizi de söylemelerine rağmen sigorta da ettirmediler. Bizler sigortadan da vazgeçtik, 4 aylık çalışmışlığımızın parasını bile alamadık. Çalışma süresince ne bir defa yemek verdiler, ne de yatacak bir yer. Hep cebimizden harcadık. Köylerimizden işe yetişelim diye erkenden çıktık, akşam karanlıklarında köylere döndük, 4 ay boyunca; hem de yarı aç, yarı tok bir vaziyette. Alacağımız paraya güvenerek bakkala, eşe-dosta borçlandık. Gel gör ki, hakkımız olan parayı vermediler, çok zor duruma düştük hepimiz de. Üstelik bunu yapan adı üstünde bir devlet kurumudur.»

Bank-Sen Şekerbank'ta Sözleşme Imzaladı

Ankara, (anka) — DİSK'e bağlı Banksen Sendikası ile Şekerbank T.A.Ş. arasında toplu iş sözleşmesi imzalandı.

Banksen toplu sözleşme dairesi başkanı Turhan Ata'nın yaptığı açıklamaya göre, imzalanan sözleşme ile Şekerbank işçilerine ücret zammı olarak birinci yıl 5 bin, ikinci yıl da 6 bin lira verilmesi karara bağlandı.

2500 işçiyi kapsayan sözleşme ayrıca birinci yıl 5, ikinci yıl 6 ikramiye verilmesini, her yıl için 100 lira kıdem zammı ödenmesini öngörüyor. Ayda 900 lira kira yardımı yapılmasını da sağlayan sözleşme ile çeşitli yan haklar da elde edildi.

Diyarbakır ve Mardin'de Sigortasız Işçi Çalıştıran İşyerleri Hakkında Yasal Işlem Yapılıyor

Diyarbakır, (a.a.) — Diyarbakır ve Mardin'de her ay ortalama 70 işyeri hakkında sigortasız işçi çalıştırdıkları gerekçesi ile yasal işlem yapıldığı bildirildi.

Sosyal Sigortalar Kurumu Diyarbakır Bölge Müdürlüğü yetkililerinden alınan bilgiye göre, işyerlerini kontrole çıkan görevliler, 1979 yılının 8 ayında 580 işyeri hakkında sigortasız işçi çalıştırdıkları gerekçesi ile yasal uygulama yaptılar. Sigortasız işçi çalıştıran işyerlerinin daha çok inşaat sektöründe olduğu belirtildi.

Mersin Belediyesi Ile Genel-Iş Arasında Anlaşma Sağlandı

DISK'e bağlı Genel-İş Sendikası ile Mersin Belediyesi arasındaki uyuşmazlık çözümlendi. Uyuşmazlığın giderilmesinden sonra bir açıklama yapan Belediye Başkanı Kaya Mutlu ,işçilere hakları olan ancak çeşitli nedenlerle bugüne kadar ödenmeyen sosyal hakların ödenmesine, hafta başından itibaren başlanacağını bildirmiştir. Uzun süredir toplu sözleşmenin 49 ve 50'nci maddelerinden doğan, ancak işveren tarafından ödenmeyen sosyal hakların ilk taksidi 2500 işçiye ödenecek. Yetkililer, işçilere ilk taksitte yaklaşık 4 milyon 500 bin liralık bir ödeme yapılacağını bildirmişlerdir.

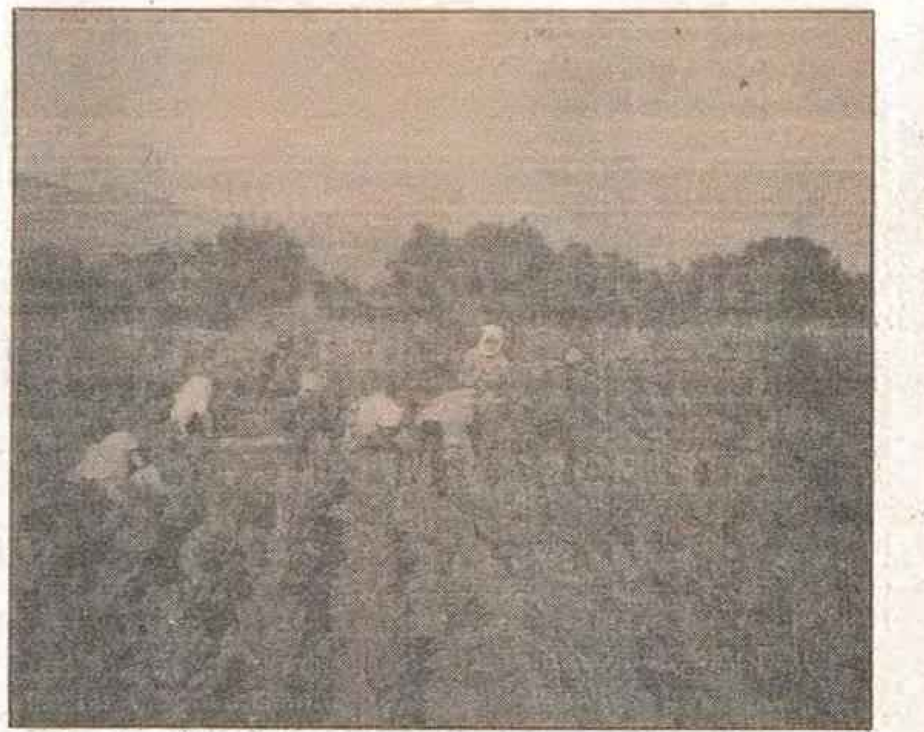
Plassa Plastik Sanayiindeki Grev 195.'inci Gününü Doldurdu

Mersin — DİSK'e bağlı Lâstik-İş Sendikasının Mersin'deki Plassa Plastik sanayiinde uygulamakta olduğu grevin 195. nci gününü doldurduğu açıklandı.

Lâstik-İş Sendikası Plassa baş temsilcisi Zeynel Avazar, yaptığı açıklamada, işverenin işçinin emeğini verme yerine plastik fabrikasını çürümeye terkettiğini söyledi.

Plassa işyeri baş temsilcisi Avazar, açıklamasında, ayrıca işveren sözcülerinin grevi kırma yolundaki çabalarının başarıya ulaşamıyacağını ve haklarını alıncaya kadar grevi sürdüreceklerini ifade etti.

ÇARŞAMBA Köylüsünün Fabrika Artıklarıyla Başı Dertte

Çarşamba ovasının ortasına kurulan bakır ve azot fabrikalarının çıkardıkları artıklar ovanın her yanında kendini hissettiriyor. Bazı politik nedenler buraya oturtulduğu söylenen fabrikaların üreticilere verdiği zarar on milyonlarla ölçülüyor.

Köylüler, zarar karşılığı kendilerine fabrikalarca verilen tazminatın komik olduğunu söylüyorlar. Bir kısım köylüler, sadece ürünlerinin değil, giderek toprağın da mahvolduğunu, verimsiz hale geldiğini anlatıyorlar.

Köylüler bu fabrikaların Çarşamba ovasına kurulmasının akla uygun bir «hikâyesini» de dile getirdiler. Fabrikaları yapan Amerikan firması imiş. Dünyanın en iyi tütünleri, Çarşamba ovasında ve Amerika'nın Virgina eyaletinde yetişirmiş. Çarşamba tütünlerinin kalitesini düşürmek ve kendi tütünlerini rakipsiz kılabilmek için Amerikalılar bu fabrikaları Türkiyenin en verimli ovalarından birinin ortasına kurmakta diretmişler.

Fabrikaların sanayi açısından verimini de bir mühendis şöyle dile getiriyor:

«Azot fabrikası yüzde yirmi kapasite ile zararına çalışmaktadırlar. Başka bir deyişle çalışıyor gösterilmektedir. Bunun yanında bu fabrikalar çevreye zarar vererek iki kat zararlı hale gelmektedir. Uygulanan yanlış politikalar sonucu, fabrikalar, belirli bir

Devamı 5. sayfada